

Ὁ ἍΓΙΟΣ ΠΙΚΗΤΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ ΚΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 256 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2014

13ο Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο
Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Βιβλικῶν Θεολογῶν
7-9-2014

Περιεχόμενα

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
ὁ ἐν Σέρραις ἀθλήσας».
Διμηνιαίο Περιοδικό
Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης,
ἐκδιδόμενο ὑπὸ τοῦ Ἐπικοινωνιακοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος
«Ὁ Ἅγ. Νικήτας ὁ Νέος»,
προνοία καὶ ἐπιμελεία
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρῶν καὶ Νιγρίτης
κ.κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ.
Ἰδιοκτίτης:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
καὶ Νιγρίτης.

Δ/ΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
πρωτ. Ἰορδάνης Θεμελίδης
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Γεώργιος Μπακιρτζής
Παναγιώτης Παπαφράγκος
Παναγιώτης Σκαλτσής
Φιλοκτίμων Φάκας
Χαράλαμπος Χαραλαμπίδης
Διανέμεται δωρεάν.
Συνδρομές προαιρετικές.
Ἐπιστολές καὶ ἐμβάσματα:
Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν
& Νιγρίτης - 621 22 ΣΕΡΡΕΣ
Τηλ. 2321 0 68 100
Fax 2321 0 68 119
Τυπογραφείο «ΜΕΛΙΣΣΑ»,
Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης
τηλ. 2397 0 23 313
Fax 2397 0 21 754

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ὁ Ἀρχάγγελος
Γαβριήλ

Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν
ἀπόψεις τοῦ ἀρθρογράφου, γιὰ τίς
ὁποῖες καὶ φέρει ὁ ἴδιος τήν εὐθύνη.

- Ἐγκύκλιον σημείωμα185
- Ἐπιστολή Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸν
Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας187
- Φιλοκτίμονα Χ. Φάκας: Λόγος ἢ σιωπή;.....189
- Ἐγκύκλιον σημείωμα191
- Στ. Δήμου: Ἡ προσευχή (ποίημα).....192
- Δημοτηρίου Παπάζη:
Ὁ Μητροπολίτης Ἀπόστολος Χριστοδούλου (Γ').....193
- Μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ..197
- Θεολογικὲς Ἀναφορές:
Ἑλληνισμός - Ἐκκλησία - Θεολογία199
- Γεωργίου Στ. Μπακιρτζή: Θανατάσιο φαινόμενο
ζωτικότητας καὶ μαχητικότητας ἔδειξε ὁ τόπος μας
τό 1940-1941201
- Ἀπόψεις καὶ Σχόλια202
- Μήνυμα Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
πρὸς τοὺς μαθητὲς τῶν Δημοτικῶν, Γυμνασίων
καὶ Λυκείων τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφερείας205
- Μαλαματῆς Χαριζανοπούλου - Ἀμπελίδου:
Ἄν μποροῦσα ὅπως τότε (ποίημα).....206
- Ὀλυμπίας Παχαδίρογλου: Ἡ Γενοκτονία
τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.....207
- Βιογραφικό Σημείωμα γιὰ τὸν ἐκδημήσαντα
Κυριάκο Παπακυριάκου.....209
- Κυριάκου Παπακυριάκου: Κατάλογος καὶ βιογραφίες
τῶν Μητροπολιτῶν Σερρῶν καὶ Νιγρίτης (Η')210
- Νίκου Μπαλάνου:
Ἑλληνορθόδοξο Ἐορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας.....214
- Ἐκκλησιαστικὲς Εἰδήσεις καὶ Χρονικά217
- Ἀπὸ τῆ Σοφία τῶν Πατέρων: Σταυρός καὶ Ἀνάσταση
ὡς «τῆς πάσης σωτηρίας τὰ τρόπαια»231

Ἀσκητική Γωνιά

Θέλεις νά βρεῖς τήν αἰώνια ζωή; Κράτησε αὐτά
τά δύο, τήν πίστη καὶ τήν ταπεινοφροσύνη.

Ἰσαάκ ὁ Σύρος

Σημάδι τῆς ψυχῆς πού ἀδιαφορεῖ εἶναι τό νά μὴν
ἀκούει μέ εὐχαρίστηση τίς Ἅγιες Γραφές, ἐνῶ ἡ
ψυχή πού ἀγρυπνᾷ δέχεται τοὺς θείους λόγους,
ὅπως ἡ γῆ πού διψᾷ γιὰ βροχή.

Εὐφραΐμ ὁ Σύρος

Ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ δέν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς
φύσεως, ἀλλὰ τῆς προαιρέσεως.

Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός τούς εὐλογημένους Χριστιανούς
τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί μου χριστιανοί,

Ἡ τοπική μας Ἐκκλησία, στή πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς τῆς διακονίας φιλοξενεῖ τό, ὑπό τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐταιρείας Βιβλικῶν Σπουδῶν, διοργανούμενο 13ο Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο μέ θέμα: «“Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα” (Ἐβρ 1, 7). Ἄγγελοι καί Πνεύματα στήν Ἁγία Γραφή», στό ὁποῖο θά συμμετάσχουν μέ ἐπιστημονικές ἀνακοινώσεις τους, κορυφαῖοι καθηγητές τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης, καθώς καί ἄλλοι ἐπιστήμονες ἀπό Ὁρθόδοξες Θεολογικές Σχολές, οἱ ὁποῖοι θά ἀναφερθοῦν, ἐξ ἐπόψεως ἐπιστημονικῆς, στίς ἐμφανίσεις τῶν ἁγίων Ἀγγέλων στήν Ἁγία Γραφή. Τίς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, πού θά πραγματοποιηθεῖ στό ξενοδοχεῖο “Elpida Resort” στίς Σέρρες, ἀπό τό πρωί τῆς Παρασκευῆς 7 ἕως τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 9 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. μπορεῖτε νά παρακολουθήσετε ὅλοι σας.

Ἡ φιλοξενία ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολή μας ἑνός τόσο σημαντικοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, πού τελεῖ μάλιστα ὑπό τήν εὐλογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πιστεύομεν ὅτι θά ἐνισχύσει τήν πνευματική καί πολιτιστική ζωή τοῦ τόπου μας καί θά προσφέρει τήν δυνατότητα γιά γόνιμο προβληματισμό στόν πνευματικό κόσμο καί τόν φιλογράμματο λαό τῶν Σερρῶν. Ἐπιπροσθέτως οἱ ὑψηλοί ἐπισκέπτες θά γνωρίσουν τήν πόλη καί τήν εὐρύτερη περιοχή μας, γεγονός τό ὁποῖο θά ὠφελήσει ποικιλοτρόπως τόν τόπο μας.

Τά ἀνωτέρω γνωρίζοντες σέ ὅλους σας καί προτρεπόμενοι πατρικῶς ὅλους σας νά παρακολουθήσετε τίς ἐργασίες τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου ἀπό 7ης ἕως 9ης Νοεμβρίου, ἐπικαλούμεθα στή ζωή καί τά ἔργα σας, μέ τίς διάπυρες πρεσβεῖες τοῦ ἁγίων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ καί Γαβριήλ καί πασῶν τῶν ἐπουρανίων θείων δυνάμεων, τῶν προστατῶν καί ἐφόρων τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν, πλουσίαν τήν χάριν καί τήν εὐλογία τοῦ ἁγίου Θεοῦ καί διατελοῦμεν

Μετά πατρικῶν εὐχῶν
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Σερρῶν καί Νιρρίτης Θεολόγος.
† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΡΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Σερρών καὶ Νιγρίτης, ὑπέρτιμε
καὶ ἕξαρχε πάσης Μακεδονίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος
κύριε Θεολόγε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ
παρὰ Θεοῦ.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Σερρών καὶ Νιγρίτης, ὑπέρτιμε
καὶ ἕξαρχε πάσης Μακεδονίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος
κύριε Θεολόγε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ
παρὰ Θεοῦ.

Εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸ ἀπὸ κβ' Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.,
ἀριθμ. Πρωτ. 1176, γράμματα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς
Ἱερότητος, γνωρίζομεν αὐτῇ, ὅτι ἡ ἐκπροσώπησις τῆς
Μητρός Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν κατὰ τὸ ὀργανούμενον ὑπὸ
τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱεραῆς Μητροπόλεως 13ον Διεθνές Ἐπι-
στημονικόν Συνέδριον Βιβλικῶν Σπουδῶν ἐπὶ τοῦ θέματος
«Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα (Ἐβρ. 1,7).
Ἄγγελοι καὶ Πνεύματα στὴν Ἁγία Γραφή», μεταξύ ζ'
καὶ θ' προσεχοῦς Νοεμβρίου, ἀνετέθη τῷ Αἰδεσιμολο-
γιωτάτῳ Πρωτοπρεσβυτέρῳ κυρίῳ Χρυσοστόμῳ Νάσση,
Ἐπικούρῳ Καθηγητῇ τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ
Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀρι-
στοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὅστις καὶ θά
ἀναγνώσῃ καὶ τὸ ἡμέτερον ἐπὶ τῇ περιστάσει Μῆνυμα.

Ἐπὶ δέ τούτοις, τὰ κράτιστα αἰτούμεθα τῇ ὑμετέρᾳ
Ἱερότητι παρὰ Θεοῦ, Οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος
εἴησαν μετ' αὐτῆς.

✠

βιδ' Ὀκτωβρίου κγ'

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Σερρών καὶ Νιγρίτης, ὑπέρτιμε
καὶ ἕξαρχε πάσης Μακεδονίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι
ἀγαπητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος
κύριε Θεολόγε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ
παρὰ Θεοῦ.

Λόγος ἢ σιωπή;

ΕΝΑ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΟ ΔΙΛΗΜΜΑ

του Φιλοκλήμονα Χ. Φάκα

Ένα δίλημμα πού αντιμετωπίζουν πολλοί σκεπτόμενοι άνθρωποι στίς διάφορες φάσεις τῆς προσωπικῆς, τῆς οικογενειακῆς καί κοινωνικῆς τους ζωῆς καί εἰδικότερα ὅταν συζητοῦνται, ἄλλοτε μέ ἠρεμία καί σοβαρότητα καί ἄλλοτε μέ ἔνταση καί ὀξύτητα, διάφορα θέματα, εἶναι ἄν ἐνδείκνυται περισσότερο ἡ ἐνεργός συμμετοχή τους στίς συζητήσεις αὐτές ἢ ἡ σιωπή τους.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅπως εἶναι γνωστό, εἶναι ὁ μόνος πού ξεχωρίζει ἀπ' ὅλα τά ἔμβια ὄντα, ὄχι μόνο γιά τήν ὀρθοστατικότητα τοῦ σώματός του, ἀλλά καί γιατί αὐτός, καί μόνο αὐτός εἶναι ἔλλογο ὄν, σέ ἀντίθεση μέ τά ἄλλα ὄντα πού εἶναι ἄλογα. Ξεχωρίζει γιά τήν λογική του ὑπόσταση, γιά τήν πνευματική του ἀναζήτηση καί ἀνάταση, ἀλλά καί γιά τή λαλιά του, τή γλώσσα του, τόν ἔναρθρο λόγο του, προφορικό καί γραπτό. Χάρη σ' αὐτά του τά προσόντα κατορθώνει νά διανοεῖται, νά συλλαμβάνει, νά ἐκφράζει καί νά διατυπώνει ποικίλα διανοήματα, σκέψεις, ἰδέες καί ἀπόψεις, μέ ἄλλα λόγια νά δημιουργεῖ πολιτισμό.

Ὁ ὅρος λόγος ἔχει πολλές καί διάφορες σημασίες στό διάβα τῶν αἰώνων, ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα. Στόν Ἡράκλειτο π.χ. (6ος αἰώνας π.Χ.) ὁ λόγος συνίσταται στήν ρυθμιστική ἀρχή πού διέπει τήν σύνολη πραγματικότητα

καί συνδέει τά πάντα μέ σχέσεις ἀναλογίας. Ἐπομένως λόγος εἶναι ἡ αἰώνια καθολική σχέση πού ρυθμίζει τήν πραγματικότητα, ὅπως αὐτή ἐκφράζεται γλωσσικά.

Ὁ Φίλων (15 π.Χ. - 40 μ.Χ.), ἀλεξανδρινός φιλόσοφος ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς, ἐπηρεασμένος ἀπό τήν πλατωνική φιλοσοφία, τόν Ἰουδαϊσμό καί τόν «σπερματικό λόγο» τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, πού παραδεχόταν, σύμφωνα μέ τό φιλόσοφο καί μάρτυρα Ἰουστίνου, ὅτι ὁ Θεός ἀποκάλυψε κατά τήν προχριστιανική ἀρχαιότητα σπέρματα τῆς θεϊκῆς ἀληθείας σέ διάφορους σοφούς, ἀποκαλεῖ λόγο ἕνα δεύτερο θεό, πού δέν εἶναι οὔτε θεϊκῆς οὔτε ἀνθρώπινης φύσεως, ἀλλά ἄλλης, «ἐλάσσονος τῆς θείας καί κρείττονος τῆς ἀνθρωπίνης» (Π. Τρεμπέλας).

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἀρχίζει τό εὐαγγέλιό του μέ τή φράση «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος». Κατά τούς βιβλικούς θεολόγους ὁ Ἰωάννης δανεῖζεται τόν ὄρο «Λόγος» ἀπό τό Φίλωνα. Τόν χρησιμοποιεῖ ὁμοῦς μέ ἐντελῶς διαφορετική σημασία. Ὁ εὐαγγελιστής μέ τόν ὄρο αὐτόν ἀναφέρεται στό δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, στόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ὡς υἱόν καί λόγο τοῦ Θεοῦ καί ὡς γενεσιουργό αἰτία τοῦ σύμπαντος, ἀφοῦ «πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καί χωρίς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέ ἓν ὃ γέγονεν» (Ἰωάν.

1, 3).

Στήν εποχή μας ή λέξη λόγος ἔχει πολλές σημασίες. Λόγος εἶναι ή λογική σκέψη τοῦ ἀνθρώπου, τό λογικό του, ή ἔκφραση τοῦ διανοήματός του, ή ἀγόρευση, ή δικαιολογία, ή διαβεβαίωση (μιλάμε συχνά για λόγο τιμής), ή υπόσχεση, ή λογοδοσία κ.π.ά. Τό στοιχείο τοῦ λόγου πού ἀξίζει νά τονισθεῖ ιδιαίτερα εἶναι ή δημιουργική του δύναμη, σέ ἀναλογία μέ τή δημιουργική δύναμη τοῦ «Λόγου», ὅπως τόν ἐκφράζει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης. Τό στοιχείο αὐτό ἔχει ιδιαίτερη σημασία για τούς πνευματικούς πατέρες, τούς γονεῖς καί δασκάλους καί ὄλους ἐκείνους, στούς ὁποίους ἔχει δοθεῖ τό χάρισμα τοῦ λόγου για τήν πνευματική οἰκοδομή καί ἀρωγή τῶν συνανθρώπων τους, ἐπιστήμονες, συγγραφείς, ποιητές καί πεζογράφους καί ὅσους εἶναι ἐπιφορτισμένοι μέ τή διαμόρφωση τῆς κοινῆς γνώμης.

Ὁ δημιουργικός λόγος εἶναι πάντοτε διακριτικός, παραμυθητικός (παρηγορητικός), ἐλεγκτικός, καλοπροαίρετος. Κίνητρό του εἶναι ή ἀγάπη καί ή ταπείνωση· ποτέ ή ὑπεροψία, ή ἔπαρση, ή ἀλαζονεία, ή ἐπίδειξη γνώσεων, ή ὑστεροφημία. Ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος γράφει στήν καθολική ἐπιστολή του: «μή πολλοί διδάσκαλοι γίνεσθε» (Ἰακ. 3, 1), πού σημαίνει μή κάνετε πολλοί τό δάσκαλο. Ἡ φράση αὐτή θά μπορούσε νά ἐρμηνευθεῖ καί ὡς: μήν πολυκάνετε τό δάσκαλο.

Ἰδιαίτερη προσοχή καί διάκριση χρειάζεται ὅταν ἀπευθύνεται κανείς σέ «ᾧτα μή ἀκούοντων», σέ ἀνθρώπους πού δέν ἔχουν καμιά διάθεση ν' ἀκούσουν. Ὁ Γκαῖτε γράφει στό Φάουστ: «νά μιλάς μόνο σ' αὐτούς πού μποροῦν νά σ' ἀκούσουν· γιατί οἱ ἀνθρώποι ὅ,τι δέν καταλαβαίνουν τό λαιδοροῦν».

Ἀπέναντι στίς ἐκτροπές τοῦ λόγου ἀσπίδα προστατευτική εἶναι ή σιωπή.

Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ὁ Πιλάτος τοῦ ὑπέβαλε τήν ἐρώτηση· «τί ἐστίν ἀλήθεια;» ἀπέφυγε νά ἀπαντήσει. Ἐσιώπησε. Γιατί ἄραγε;

Εἶχε προηγηθεῖ ή διαβεβαίωση τοῦ Κυρίου ὅτι «ἐγώ ἐλήλυθα εἰς τόν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. 18, 37). Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα τοῦ Πιλάτου ἦταν ή διαβεβαίωση πού ἔδωσε σέ ἄλλη περίπτωση ὁ Κύριος πρὸς τούς

μαθητές Του, ὅτι «ἐγώ εἰμι ή ὁδός καί ή ἀλήθεια καί ή ζωή» (Ἰωάν. 14, 6). Ὁ Πιλάτος ὁμως ἦταν ἐντελῶς ἀνήμπορος νά ἐννοήσει τό βαθύτερο νόημα καί περιεχόμενο τῆς ἀπάντησης αὐτῆς. Γι' αὐτό καί ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπησε. Δέν τοῦ ἀπάντησε.

Ὁ λαός μας λέγει συχνά: ή σιωπή εἶναι ἀπάντηση, ὁ ἀνθρώπος πολλές φορές λέγει περισσότερα μέ τή σιωπή του παρά μέ τά λόγια, τά πολλά λόγια εἶναι φτώχεια, ή σιωπή εἶναι χρυσός, ποτέ δέν μετάνιωσε κάποιος γιατί δέν μίλησε σέ μιᾶ συγκεκριμένη περίπτωση, ἐνῶ πολλοί μετάνιωσαν γιατί μίλησαν κ.π.ά. Κάτι παραπάνω ἀπό μᾶς ἤξεραν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι, ὅταν ἔλεγαν: «τό σιγᾶν κρείπτον ἐστι τοῦ λαλεῖν». Ὅσον ἀφορᾶ δέ στό λεγόμενο ἀσθενές φύλο, πού κάθε ἄλλο παρά ἀσθενές εἶναι στήν εποχή μας, διακήρυσσαν: «γυναιξί ή σιγή κόσμον φέρει».

Ὡς τόσο ή ἱστορία διδάσκει καί ή καθημερινή πρακτική μαρτυρεῖ ὅτι οὔτε ὁ λόγος, εἶναι πάντοτε κατακριτέος οὔτε ή σιωπή προτιμητέα. Ὅταν π.χ. ὁ Ἰησοῦς, ἀνακρινόμενος ἀπό τόν ἀρχιερέα Ἄννα, δέχθηκε ράπισμα ἀπό ἕναν ὑπηρέτη τοῦ ἀρχιερέα, δέν ἐσιώπησε, ἀλλά ὑπερασπίσθηκε τόν ἑαυτό του λέγοντας: «εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δέ καλῶς, τί μέ δέρεις;» (Ἰωάν. 18, 23).

Ἡ σιωπή λοιπόν, δέν εἶναι πάντοτε χρυσός. Τό νά σιωπαίνει κανείς πάντοτε δέν εἶναι ἐνδειξη σύνεσης καί ταπείνωσης, ἀλλά καμιά φορά καί δειλίας, ἀποφυγῆς παρηγορίας, ὁμολογίας τῆς πίστεως, συμπαραστάσεως καί παραμυθίας σέ συνανθρώπους μας πού λαιδοροῦνται, χλευάζονται, συκοφαντοῦνται καί ἀδικοῦνται.

Ὁ χριστιανός ὀφείλει νά μή δίνει τήν ἐντύπωση ὅτι εἶναι ὁ κακομοίρης, ὁ καλπαζοεισπράκτορας, τό κλοτσοσκούφι τῶν ἄλλων. Νά τόν διακρίνει βέβαια ή σύνεση καί ή ταπείνωση, ή ἀποφυγή τῆς ὑπεροψίας καί τῆς οἴησης, ἀλλά καί ή ἀξιοπρέπεια. Για ὅλα αὐτά χρειάζεται ἀθληση, ἀγώνας συνεχῆς καί ἀδιάλειπτος, πολλή προσευχή, ἐπίκληση καί ἔλευση τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ή ὁποία «τά ἀσθενῆ θεραπεύει καί τά ἐλλείποντα ἀναπληροῖ» καί συμμετοχή στήν λατρευτική καί μυστηριακή ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ἔλθων ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; (Λουκ. ιη' 8)

Πρὸς τοὺς εὐλογημένους Χριστιανοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί,

Ἡ παιδαγωγικοῦ χαρακτήρος αὐτὴ ἀπορία τοῦ Κυρίου μας φανερῶνει μὲ τὸν πλέον σαφῆ τρόπο, πῶς ὅσο πλησιάζει καιρὸς τῆς Δευτέρας Παρουσίας Του τόσο «τό μυστήριον τῆς ἀνομίας» θά ἐνεργεῖται μὲ δυναμικότερο τρόπο καὶ ἡ ἀπομάκρυνση τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του θά ἐκφράζεται μὲ τίς πιό ἀκραῖες μορφές. Τὴν σημερινὴ ἐποχὴ οἱ ἄνθρωποι βιώνουν ἔντονα τὴν ἀπουσία νοήματος ζωῆς. Ἡ πολλαπλασίως ἀξανομένη κακία καὶ πονηρία ἐπιβεβαιώνει τὴν Εὐαγγελικὴ ἀλήθεια ὅτι «καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστὶ». (Α' Ἰωάν. β' 18).

Ὁ Κύριός μας, καλεῖ κοντὰ Του ὅλους, ὅσοι εἶναι κουρασμένοι ἀπὸ τὰ ἀδιέξοδα τῆς ζωῆς καὶ φορτωμένοι μὲ τὰ δυσβάσταχτα βάρη τῆς καθημερινότητος, τῆς ἀμαρτίας, τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀπογοήτευσης. Ὡς ὁ «ἐμπειρότατος πάντων τῶν ἰατρῶν» θεραπεύει ἀποτελεσματικὰ τίς ἀσθένειες, τόσο τῆς ψυχῆς ὅσο καὶ τοῦ σώματος, στίς βαθύτερες αἰτίες τους καὶ ὄχι μόνο στὰ συμπτώματά τους. Ὡς εὐσπλαχνος καὶ συμπαθὴς θέλει νὰ προσφέρει τὴν φροντίδα καὶ τὴν στοργή Του σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, δίχως νὰ ἀποκλείει κανέναν ἀπὸ τὴν σωτηρία, ἀκόμα καὶ αὐτοὺς πού Τὸν ἀρνοῦνται καὶ Τὸν προσβάλλουν μὲ τοὺς λόγους, τίς σκέψεις καὶ τίς πράξεις τους.

Δυστυχῶς, ὁμως, κατὰ τὸν Θεολόγον Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, «ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἦν

γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα» (Ἰωάν. γ' 19). Ἔτσι ἀκολούθησαν καὶ ἀκολουθοῦν δρόμο ἐντελῶς ἀντίθετο ἀπὸ τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, πού εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀναζητοῦν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι τοῦ καταναλωτισμοῦ καὶ τοῦ χωρὶς ὄρια εὐδαιμονισμοῦ τὸν χριστιανισμό ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, τὴν πίστη χωρὶς τὸ δόγμα, τὴν ζωὴ χωρὶς ἦθος. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ δομικὰ στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεώς μας ὁμως, Ἐκκλησία, δόγμα καὶ χριστιανικὸ ἦθος, συνιστοῦν ἐνιαῖα ζωὴ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τὸ ἀντίθεο καὶ αὐτοκαταστροφικὸ πραγματικὰ φρόνημα, ἡ αὐτονομημένη νοοτροπία τῆς λεγόμενης «Νέας Ἐποχῆς», οἱ ποικίλες αἰρετικὲς διδασκαλίες προπαγανδίζονται καὶ προβάλλονται ἰδιαίτερα στίς μέρες μας μὲ κάθε δυνατὸ μέσο καὶ τρόπο ἀπὸ διάφορες ὀργανώσεις καὶ ομάδες.

Ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία, ἀφουγκραζομένη τίς ἀνάγκες τῶν καιρῶν καὶ ἐνδιαφερομένη γιὰ τὴν πνευματικὴ θωράκιση τοῦ πεπιστευμένου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, διοργανώνει ὁμιλία τὴν Τετάρτη, 29 Ὀκτωβρίου, στίς 7:00 τὸ ἀπόγευμα, στὴν αἴθουσα τοῦ παλαιοῦ Ὁρφέα Σερρῶν, στὴν ὁποία προσκεκλημένος ὁμιλητὴς εἶναι ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Μαϊδώνης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου, ὁ ὁποῖος θά ἀναπτύξει τὸ θέμα: «**Ἡ ἐσχατολογία τῶν παραχριστιανικῶν Αἰρέσεων**». Μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας θά ἀκολουθήσει προ-

βολή ταινίας με θέμα «τό μυστήριο τῆς ἀνομίας».

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ φιλόστοργη μητέρα μας Ἐκκλησία προσκαλεῖ καί παρακαλεῖ ὅλους σας νά παρακολουθήσετε τήν ἀνωτέρω ἡμερίδα, ἀπό τήν ὁποία ἀσφαλῶς μέσα ἀπό τόν ἀντικειμενικό, ὑπεύθυνο καί τεκμηριωμένο λόγο μεγάλη θά εἶναι ἡ ὠφέλεια. Χωρίς νά ἀγνοοῦμε τήν ὕπαρξη καί τίς μεθοδεῖες τοῦ Διαβόλου, ὁ πιστός χριστιανός ζῆ, ὑπάρχει,

ἀγωνίζεται καί ἐλπίζει εἰς Θεόν ζῶντα, πού δύναται νά φυλάξει τόν λαόν Του ἀπό πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου καί πού ὡς ὁ καλός καί αἰώνιος Ποιμένας τῶν ψυχῶν καί τῶν σωματῶν μας ὁδηγεῖ μέ ἀσφάλεια τό λαό Του εἰς τήν Βασιλείαν Του, Βασιλεία χρηστότητος, δικαιοσύνης καί ἀγάπης. «Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τό αὐτό φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καί ὁ Θεός τῆς ἀγάπης καί εἰρήνης ἔσται μεθ' ἡμῶν». Ἀμήν.

Μετ' εὐχῶν καί ἀγάπης Χριστοῦ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ἡ προσευχή

Γέρνει τό δέντρο στόν ἄνεμο
καί καταπονεῖται

Σκύβει ὁ ἀχθοφόρος
στό βάρος τοῦ φορτίου
καί μοχθεῖ

Λυγίζει ἡ καρδιά στήν προσευχή
καί... ὑψώνεται

Στ. Δήμου

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Δάσκαλος - Έπίσκοπος - Πατριώτης*

Γ'

Ὡς γνωστόν, τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1912 ξέσπασαν ἐχθροπραξίες μεταξύ τῶν χριστιανικῶν βαλκανικῶν χωρῶν (Ἑλλάδα, Μαυροβούνιο, Σερβία καί Βουλγαρία) καί τῆς Τουρκίας. Ἀπό τήν ἀρχή τῶν συγκρούσεων, οἱ Τοῦρκοι ἄρπαξαν στίς Σέρρες τά ζῶα τῶν χριστιανῶν, γιά νά μεταφέρουν πολεμοφόδια στό πολεμικό μέτωπο μέ τή Βουλγαρία, ἀπ' ὅπου, ὅμως, οἱ Βούλγαροι κομιτατζήδες ἐξαπέλυσαν ἐπιδρομές κατά τῶν Σερρῶν.

Ἀπό τό σημεῖο αὐτό, καί καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς ὑπόλοιπης ὁμιλίας, θά προβάλλονται δημοσιευμένα φωτογραφικά ντοκουμέντα, πού ἀφοροῦν στήν πυρπόληση τῶν Σερρῶν ἀπό τούς Βουλγάρους, ἀπό τίς ἐξαιρετικές μελέτες τοῦ Τζανακάρη *Εἰκονογραφημένη Ἱστορία τῶν Σερρῶν* καί *Ἡ θυσία μιᾶς πόλης*, τό βιβλίο τοῦ Δήμου Σερρῶν μέ τίτλο: *Σέρρες. Ἀπό τό χθές στό σήμερα* καί τή συνταρακτική, ὁμολογουμένως, ἐπίσημη «φωτογραφική»

ἐκδοχή πού ἐξέδωσε στήν Ἀθήνα τό 1913 τό ἐλληνικό κράτος στά γαλλικά ἀναφορικά μέ τίς συνέπειες τῆς βουλγαρικῆς κατοχῆς στίς Σέρρες μέ τίτλο: *Πρός τιμὴν τῶν θυμάτων τῶν βουλγαρικῶν φρικαλεοτήτων. Μιά θλιβερή σελίδα τῆς ἱστορίας τῶν Βαλκανίων*.

Γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν κομιτατζήδων πραγματοποιήθηκαν στό κτίριο τῆς Μητρόπολης δύο συσκέψεις (19 καί στίς 21 Ὀκτωβρίου). Στήν πρώτη ἀπορρίφθηκε ἡ πρόταση τοῦ Μητροπολίτη νά χορηγήσουν οἱ Τοῦρκοι ὅπλα σέ Σερραίους, γιά νά ἀντισταθοῦν, καί στή δεύτερη πρότεινε ὁ Μητροπολίτης τήν παράδοση τῆς πόλης στόν καπετάν Δούκα ἢ στόν καπετάν Γιαγλή καί ὄχι ἀμαχητί στούς Βουλγάρους. Τελικά οἱ Βούλγαροι στίς 24 Ὀκτωβρίου (6 Νοεμβρίου) τήν κατέλαβαν, μετά ἀπό δήλωση παράδοσής της στόν συνταγματάρχη Θεοδώρωφ τήν προηγούμενη μέρα 23 Ὀκτωβρίου (5 Νοεμβρίου) ἀπό ἔννεαμελή ἐπιτροπή, μέ ἐπικεφαλῆς τόν ἐπίσκοπο Χριστουπόλεως Ἀμβρόσιο.

Εἰσήγηση τοῦ κ. Δημητρίου Παπάζη κατά τήν ἐκδήλωση μνήμης καί τιμῆς πρὸς τόν Μητροπολίτη Ἀπόστολο Χριστοδούλου τήν Κυριακή, 20-1-2013.

Στις 25 Ὀκτωβρίου (7 Νοεμβρίου) 1912 οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῶν Σερρών, μέ ἐπι- κεφαλῆς τόν Μητροπολίτη Ἀπόστολο, ὑπο- δέχτηκαν στόν Ἅγιο Γεώργιο Κρουονερίτη τούς Βουλγάρους σάν συμμάχους καί ἐλευ- θερωτές. Τήν ἐπομένη ἐγκαταστάθηκε στίς Σέρρες ὁ στρατηγός Κοβάτσεφ μέ διοικητή τόν Στόεφ καί κατόπιν τόν Χαματζήεφ καί στίς 28 Ὀκτωβρίου (10 Νοεμβρίου) χοροστάτησε ὁ μητροπολίτης Ἀπόστολος γιά τή νίκη τῶν συμμάχων Ἑλλήνων, Βουλ- γάρων, Σέρβων καί Μαυροβουνίων. ἤδη, ὅμως, στά τέλη Δεκεμβρίου 1912, οἱ Βούλ- γαροι πρόβαλαν ἀξιώσεις συγκυριαρχίας στή Θεσσαλονίκη.

Τά ἐθνικά του αἰσθήματα κατέδειξε ὁ μητροπολίτης ὅταν γιά τή νίκη τοῦ Ἑλλη- νικοῦ στόλου στή Λήμνο, (στίς 5/18 Ἰανουα- ρίου 1913), ἀπήγγειλε κατά τή διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας (στίς 13/26 Ἰανουα- ρίου τοῦ 1913) στό μητροπολιτικό ναό, ποίημα μέ τίτλο: *Πρός τά Θαλασσοπούλια τοῦ Ναυάρχου Κουντουριώτη.*

Στά 1913, ὅταν οἱ Βούλγαροι πληροφο- ρήθηκαν τήν προέλαση τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ πρός τίς Σέρρες, ἐπιδίωξαν τή φυ- λάκιση τοῦ Μητροπολίτη, τοῦ ἐπισκόπου του Ἄμβροσιου καί τοῦ ἀρχιδιακόνου του στό διοικητήριο, ἀλλά μετά τήν ἀντίδραση τοῦ Μητροπολίτη ὅτι ἡ ἐθνική του συνει- δηση δέν τοῦ ἐπιτρέπει νά ὑπακούσει οὔτε νά παραδώσει τήν ἀκολουθία του, ἀπομο- νώθηκε τή νύχτα τῆς 20ῆς πρός 21ῆ Ἰουνίου ὑπό τήν ἐπιτήρηση στή Μητρόπολη. Τότε, γιά λόγους ἀνενόχλητης ἐκκένωσης τῆς πό- λης ἀπό τά βουλγαρικά στρατεύματα, μετά τήν ἤττα πού ὑπέστησαν τήν 21 Ἰουνίου στά ὑψώματα τοῦ Λαχανᾶ, φυλακίστηκαν περισσότεροι ἀπό πενήντα, κατ' ἄλλους πεντακόσιοι πρόκριτοι τῶν Σερρών, δε- καεπτά ἀπό τούς ὁποίους τήν ἐπόμενη ἡμέ- ρα, 22 Ἰουνίου, θανατώθηκαν κατά τήν

ὀπισθοχώρηση τῶν Βουλγάρων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀποφασίσει τήν πυρπόληση τῆς πό- λης.

Ἀπό τίς 23 Ἰουνίου στήν Ἀκρόπολη τῶν Σερρών κυμάτιζε ἡ ἑλληνική σημαία καί τή διοίκηση τῆς πόλης εἶχε ὁ Μητρο- πολίτης Ἀπόστολος, ὁ ὁποῖος ἀνέθεσε στόν Τοῦρκο ταγματάρχη Ἀγιακ Βέη καί στόν πρόεδρο τοῦ σωματείου τῶν Σερραίων κα- πνεργατῶν Δημοσθένη Μέλφο τή συγκρό- τηση πολιτοφυλακῆς.

Στις 24 Ἰουνίου (7 Ἰουλίου) οἱ περισ- σότεροι Σερραῖοι κατέφυγαν στή Μητρό- πολη, ὅπου μέ ἐντολή τοῦ Ἀποστόλου ἐσχη- ματίσθησαν Ἐπιτροπαί διά τήν συγκρότησιν καί ὀργάνωσιν ἐντοπίου πολιτοφυλακῆς, ἀποτελουμένης ἐκ Χριστιανῶν καί Ὀθω- μανῶν καί διά τήν μεταφοράν καί προμή- θεια πολεμοφοδίων, ἀπό τά ὁποῖα ἄφθονα εὐτυχῶς ἐγκατέλειψαν οἱ Βούλγαροι φεύ- γοντας.

Στις 26 Ἰουνίου ἐπέστρεψε ἄπρακτη ἡ ἐπιτροπή, πού ὁ Μητροπολίτης Ἀπόστολος εἶχε στείλει αὐθημερόν στίς ἑλληνικές δυ- νάμεις μεταφέροντάς του τά ἐξῆς: *Δέν ἔρχονται, Σεβασμιώτατε, ὅσο καί νά τούς παρακαλέσαμε!... Πρῶτα, λένε, πρέπει νά κερδηθεῖ ὁ πόλεμος. Μήπως δέν ἐπιμείνατε ὅσο ἔπρεπε, τούς ρωτᾶ ἐκεῖνος μέ μιᾶ ἐλπίδα στή φωνή καί κάτι σά λάμψη στά μάτια. Μήπως δέν τούς ἐξηγήσατε, κατά πῶς σᾶς ὀρμήνεψα; Τούς εἶπατε πῶς οἱ Βούλγαροι δέν ἔχουν φύγει καί μᾶς σημα- δεύουν μέ τά κανόνια τους ἀπό τούς γύρω λόφους; Τούς εἶπατε πῶς κάθε τόσο μᾶς χτυπᾶνε μέ τά ὄπλα τους; Τούς εἶπατε.. πῶς μπορεῖ καί νά μᾶς κάψουν! Θά ξα- ναπᾶτε αὔριο... Ἴσως αὐτή τή φορά νά μπορέσει νά γίνει κάτι. Νά μᾶς εἰσακούσει ὁ Κύριος!...*

Τήν ἐπόμενη μέρα, 27 Ἰουνίου στό ἡμε- ρολόγιο τοῦ Μητροπολίτη Ἀποστόλου ση-

μειώθηκε: Τήν πρωΐαν ἐστάλη δευτέρα ἐπιτροπή μετὰ γραμμιάτων πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ ἐν Κομάργιαννῃ (Κουμαριά) Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἣν συνόδευσεν καὶ ὁ ἐπίσκοπός μου. Εἰπόντος τοῦ Διοικητοῦ ὅτι δέν ἔχει διαταγὴν νά προχωρήσῃ πρὸς τὰς Σέρρας, ὁ ἐπίσκοπος... ἐπαρακάλεσε τηλεφωνικῶς ἐκεῖθεν τὴν Α. Μεγαλειότητα, ἣτις διέταξεν τὴν προέλασιν τοῦ ἐκ Κομάργιαννῃ τμήματος τῆς Στρατιάς, ὡς καὶ τῆς ἐν Ὁρλιακῷ 7 Μεραρχίας. Δυστυχῶς, ἡ ἐν Κομάργιαννῃ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Στρουμόνος ἦν ἡμιτελής· τούτου δέ ἔνεκα οὐδεμία βοήθειαν ἔφθασε τὴν ἐσπέρα ταύτην...

Ὅταν τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης Ἰουνίου (10 Ἰουνίου) Βούλγαροι κατέλαβαν, ὕστερα ἀπὸ μάχην μετὰ τοὺς πολιτοφύλακες τὸν λόφον τοῦ Νταουτλή, ὁ μητροπολίτης Ἀπόστολος τηλεγράφησε πρὸς τὸν βασιλιά Κωνσταντῖνον τὰ ἐξῆς: Ἡ πόλις τῶν Σερρῶν ἐγκαταλείφθη ἀπὸ ἡμερῶν παρά τῶν Βουλγαρικῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, διωκθήσεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ἀλλὰ πολυάριθμοι Βούλγαροι Κομιτατζήδες τῆς περιφερείας προσβάλλουν ἔκτοτε τὴν πόλιν ἐπὶ σκοπῷ λεηλασίας καὶ πυρπολήσεως. Οἱ πολῖται ἀμύνονται καὶ ἀπωθοῦσι τὰς ἐπιθέσεις. Ἀλλὰ φόβος μέγας ὑπάρχει μήπως ἐξαντληθῶσιν ἐπὶ τέλους καὶ τότε ἡ Ἑλληνικωτάτη αὐτὴ πόλις θά μεταβληθῇ εἰς ἐρείπεια. Ἡ πόλις ὀλόκληρος ὑποβάλλει εἰς τὴν Ὑ.Μ. τὴν θερμὴν παράκλησιν, ἵνα εὐαρεστουμένη διατάξῃ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς καταλήψεώς της.

Τὴν ἐπομένη μέρα, Παρασκευὴ 28 Ἰουνίου (11 Ἰουλίου), ἄρχισαν καὶ οἱ βομβαρδισμοὶ τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν πόλιν κάμπτοντας τὴν ἀντίστασιν τῶν πολιτοφυλάκων, καὶ συλλαμβάνοντας ὁμήρους. Ὅλοι φεύγουν τρέχοντας σεβασμιώτατε, εἶπε ὁ οἰκονόμος τοῦ στόν μητροπολίτη Ἀπόστολον πού μετὰ συνοδεία τοῦ Ἀγκιάχ μπὲν κατευ-

θύνθηκε πρὸς τὴν Κομαριά (Κουμάργιαννῃ), ὅπου ὑπῆρχε Ἑλληνικὸς στρατός, γιὰ νά παροτρύνει τὴν προέλασίν του, ἄλλοι πρὸς τὸ σταθμὸν τῶν τρένων καὶ ἄλλοι πρὸς τὸν Στρουμόνα. Ἔχουν γεμίσει οἱ δρόμοι ἀπὸ τρομοκρατημένους γυναῖκες καὶ παιδιὰ πού τσιρίζουν. Ἄνθρωποι πάσης τάξεως, σύμφωνα μετὰ τὸν Πέννα, ὅλη ἡ πόλις ἔτρεχον ἀλλόφρονες πρὸς σωτηρίαν χωρὶς νά δύνανται νά δώσωσι χεῖρα βοήθειας εἰς τὰς γυναῖκας καὶ εἰς τὰ τέκνα των. Τελικὰ, λίγο πρὶν ἀναχωρήσει ὁ μητροπολίτης Σερρῶν ἀπευθύνθηκε εἰς τὸν ταγματάρχην πεζικοῦ Κονταράτο (μάταια, ἀφοῦ δέν εἶχε σχετικὰς διαταγὰς), μετὰ τὰ ἐξῆς λόγια: Μά πρέπει νά σπεύσετε! Θά βάλουν φωτιά εἰς τὴν πόλιν νά τὸ ἰδῆτε. Ἐπιδιώκουν νά ἐκφοβίσουν τοὺς κατοίκους μετὰ τὰς κανονικὰς, νά τοὺς ἐξαναγκάσουν νά τὴν ἐγκαταλείψουν καὶ κατόπιν θά τὴν πυρπολήσουν. Δέν τοὺς ξέρετε καλά ἐσεῖς τοὺς Βουλγάρους. Ἐκεῖνος, μετὰ εἰρωνικὸν κάπως ὕφος ἀπάντησε ὅτι αὐτὸ θά ἦταν εὐτύχημα μετὰ τὴν ἔννοια ὅτι θά τόνωνε τὸ ἐθνικὸ αἶσθημα, τὸ μῖσος πρὸς τοὺς ἐχθροὺς Βουλγάρους.

Ἀκολούθησε ἡ λεηλασία σὲ ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ τὸν κανονιοβολισμόν καὶ ἡ πυρπολήσις τῆς πόλεως μετὰ τὰς γνωστὰς συνέπειας· κάηκαν ἀπὸ τὰ 6.000 σπίτια τὰ 4.500 καὶ 1.000 καταστήματα: «Αἱ οὐρανομήκειες φλόγες τῆς καιομένης πόλεως Σερρῶν ἀπὸ τῆς προμεσημβρινῆς ὥρας τῆς Παρασκευῆς μέχρι τῆς πρωΐας τοῦ Σαββάτου, γράφει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του ὁ ἱεράρχης, «μεγαλοπρεπῶς ἀνήγγελλον οὐ μόνον εἰς τοὺς Σερραίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς περιοίκους, ὅτι τελεῖται τὸ Ἐθνικὸν τῶν Πάσχα, ὅτι ἐκπληροῦνται αἱ προαιώνιοι πόθοι των, καταργουμένης διὰ παντός τῆς δουλείας εἰς τοὺς ἄλλοφύλους».

Ἦταν Παρασκευὴ 28 Ἰουνίου στὰ 1913,

λίγες ώρες μετά τό μεσημέρι, όταν οί τελευταίοι Βούλγαροι στρατιώτες καί κοιμητατζήδες έγκατέλειπαν όριστικά τίς Σέρρες, πού καίγονταν από τή μιά ώς τήν άλλη τους άκρη.

Τό βράδυ τής 28ης Ίουνίου ή 7η μεραρχία του έλληνικού στρατου με διοικητή τόν συνταγματάρχη Ναπολέοντα Σωτήλη, πού εισήλθε στην πόλη, καλοῦσε τούς κατοίκους, άνεξαρτήτου φυλής, γλώσσας καί θρησκείματος νά επανέλθουν στίς ειρηνικές του ασχολίες. Τήν επόμενη ήμέρα, τό πρωί του Σαββάτου 29 Ίουνίου 1913, οί Σέρρες έβλεπαν τήν έλευθερία μετά από 530 χρόνια σκλαβιάς.

Κατά τόν Πέννα, ό μητροπολίτης Μετέσχεν όλων τών άγώνων τής πόλεως καί τών πολυστόνων συμφορών της, θυσιάσας τήν ψυχήν του υπέρ του ποιμνίου του. *Είδε τάς νίκας του 1912-13, είδε τήν πόλιν πυρπολουμένην καί κειμένη είς έρείπεια, αλλά τά γεγονότα του 1916 τόν έπληξαν.*

Ό επίλογος του βίου του.

Ήδη μαινόταν ό πρώτος παγκόσμιος πόλεμος (1914-18) καί ή Ελλάδα με τή Βουλγαρία βρέθηκαν καί πάλι σέ άντιμαχόμενα στρατόπεδα.

Ή πόλη τών Σερρών επρόκειτο νά εισέλθει γι' άκόμη μία φορά στή δίνη τών έθνικών περιπετειών καί νά πληρώσει βαρύ τίμημα.

Στίς 28 Αυγούστου «1916» /9 Σεπτεμβρίου ό Βουλγαρικός στρατός μπαίνει στην πόλη. Τό 16ο Σύνταγμα τής VI Μεραρχίας εγκαταλείπει στίς 31 Αυγούστου /13 Σεπτεμβρίου τήν πόλη τών Σερρών πού περνά.. στή δικαιοδοσία του στρατου κατοχής. Οί Βούλγαροι είναι τό ίδιο σκληροί καί άάνθρωποι όπως καί στην πρώτη περίοδο τής κατοχής τους. Ό Μητροπολίτης Απόστολος, με άπόφαση του Βούλγαρου διοικητή, έχει περιοριστεί στην έδρα τής Μη-

τροπόλεως του καί δέν του επιτρέπεται ή έξοδος. Η άντικειμενική άδυναμία νά βοηθήσει τούς χριστιανούς του μαραζώνει τήν ψυχή του... καί ή μεγάλη του θλίψη του, τόν οδηγεί στο θάνατο στίς 14/27 Ίανουαριου του 1917.

Δέν άντέσχεν, εκάμφθη καί απέθανεν εκ μαρασμου, όταν είδε τήν πόλιν καταλαμβανομένην εκ νέου υπό τών Βουλγάρων, γράφει ό Πέννας.

Ό διάδοχος του μητροπολίτης Σερρών Κωνσταντίνος έγραψε σέ επιστολή του: *Πάντως, μετά πενηκοναετίαν από του θανάτου αυτου ό άείμνηστος Απόστολος φημιζεται ένταῦθα διά τήν άγιότητα του βίου αυτου εισέτι, καί παρά τοις πλείστοις Σερραίοις διατηρείται άγαθή άνάμνησις τής πολυπλεύρου ποιμαντορίας αυτου.*

Έφέτος, εκατό έτη μετά τήν άπελευθέρωση τών Σερρών, φαίνεται ότι τόσο ό Σεβασμιώτατος, ό όποιος συμπληρώνει σέ τέσσερις περίπου μήνες τήν πρώτη δεκαετία ποιμαντορίας του στην Ίερά Μητρόπολη Σερρών καί Νιγρίτης, όσο καί οί φιλόστορες εκλεκτοί κάτοικοι τής πόλης όχι μόνο συνεχίζουν νά διατηροῦν τήν άγαθή άνάμνηση, αλλά, όπως πληροφορήθηκα, θά αναγείρουν στίς 29 Ίουνίου καί προτομή του στον αύλειο χώρο του ιεροῦ ναου τών Αγίων Θεοδώρων, τιμώντας τήν εκκλησιαστική καί θεολογική προσφορά του, τό ήθος καί τό έθνικό φρόνημα του Ίμβριου δασκάλου, καθηγητή, σχολάρχη τής Πατριαρχικής Θεολογικής Σχολής τής Χάλκης, μητροπολίτη τών μακεδονικών μητροπόλεων Βεροίας καί Ναούσης καί Σερρών καί διακεκομένου θεολόγου συγγραφέα.

Ευχαριστώ για την προσοχή καί τήν υπομονή σας.

ΤΕΛΟΣ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ τήν συμπλήρωση τῆς ἐτησίᾳς θητείας αὐτῆς εἰς τήν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι ἀπό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 2013 ἕως τῆς 31ης Αὐγούστου 2014, ἀπευθύνεται φιλοστόργως πρὸς τόν ὀρθόδοξο χριστιανικό Λαό μέ τό παρόν Μήνυμα αὐτῆς, γιά μιᾶ ἐπικοινωνία ἐν ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεταξύ των πνευματικῶν πατέρων καί τοῦ εὐσεβοῦς καί πιστοῦ πληρώματος αὐτῆς.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὡς πρόεδρος τῆς Ἱεραῦς Συνόδου καί οἱ δώδεκα Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται, ὡς τακτικά μέλη αὐτῆς τῆς ληγούσης συνοδικῆς περιόδου, καί οἱ συνεργοί μας, ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὅλους σας, ἀδιακρίτως, καί σᾶς προσφωνοῦμε μέ τόν χαιρετισμό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:

«Ἀδελφοί, Χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τό αὐτό φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καί ὁ Θεός τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Β΄ Κορ. 13, 11).

Δέν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ καιροί στούς ὁποίους ζοῦμε εἶναι δύσκολοι, εἶναι ἐπικίνδυνοι καί ἐνίοτε δυσβάστακτοι. Ἡ ἀβεβαιότης, ἡ ἀστάθεια καί ὁ φόβος παρατηροῦνται σχεδόν παντοῦ. Εἰδικότερα στό δικό μας τόπο, στήν πολυδοκιμασμένη Πατρίδα μας, τό γεγονός μᾶς ἀνυπολόγιστης οἰκονομικῆς κρίσεως, ἔχει ὀδηγήσει πλείστους ἀδελφούς μας καί συμπατριῶτες μας στήν ἀπόγνωση καί στήν πτωχεία. Ὅμως πιστεύομε, ὅτι *«πιστός ὁ Θεός, ὅς οὐκ ἔασει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπέρ ὃ δυνάμεθα»* (Α΄ Κορ. 10, 13). Ἡ ὑπομονή, οἱ ἀντοχές μας, ὁ δυναμισμός τῆς φυλῆς μας καί οἱ προβλέψεις, θά μᾶς ὀδηγήσουν καί πάλιν σέ καλύτερες ἡμέρες. Οἱ παλαιές ἀπολαύσεις δέν πρόκειται νά ξανάρθουν. Καί οὔτε τίς χρειαζόμεθα. Ἐλπίζομε σέ μιᾶ ἑλληνική κοινωνία καί οἰκονομία μέ τά γνωρίσματα τῆς δικαίας κατανομῆς τοῦ πλούτου καί τῆς ἐργασίας γιά ὅλους. Τό πιστεύομε, τό ἐλπίζομε καί τό εὐχόμεθα, ἀδελφοί. Ἡ Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία μας θά συνεχίση νά συμπαρίσταται καί νά φροντίζει γιά ὅλους, ὅπως τό πράττει χρόνια τώρα.

**Ἀγαπητοί μας ἀδελφοί
καί πνευματικά παιδιά μας,**

Σᾶς βεβαιώνομε, ὅτι, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς οἱ πνευματικοί ποιμένες καί οἱ συνεργοί μας ἱερεῖς, παρά τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία μας, προσευχόμεθα, μερμινοῦμε καί ἐνεργοῦμε γιά ὅλους σας, γιά τά παιδιά σας, γιά τούς ὑπερήλικες ἀδελφούς μας καί γιά ὅλους ὅσοι δοκιμάζονται στή ζωή. Κύριος στόχος μας ἡ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρία τοῦ καθενός μας καί ἡ ἐξασφάλιση τῶν προϋποθέσεων γιά μιᾶ εὐλογημένη καί ἀξιοπρεπῆ διαβίωση.

Ὅμως, ὅπως γνωρίζετε, ἐφθάσαμε σήμερα σέ μιᾶ παγκόσμια πραγματικότητα, ἡ

όποια θέτει σέ κίνδυνο όλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα. Κράτη, λαοί καί ἄτακτα ἀνθρώπινα σύνολα θέτουν σέ κίνδυνο τήν παγκόσμια εἰρήνη. Πρωτοφανή κακουργήματα καί ἀπηνεῖς διωγμοί κατά τῶν Χριστιανῶν καί ἐμφανῶς κατά τῶν Ὁρθοδόξων. Ἡ κυριαρχία τοῦ ἀντιδίκου διαδόλου ταράσσει κάθε ἀνθρώπινη συνείδηση. Οἱ μεγάλες κρατικές καί κρατερές ἄλλοτε δυνάμεις καί χῶρες τῆς Εὐρώπης παρακολουθοῦν ἔκπληκτες τά ὅσα ἐγκλήματα γίνονται, ἐνῶ εἶναι ἔνοχες οἱ ἡγεσίες τους, ἐνῶ εἶναι συνυπεύθυνες, ἀφοῦ ἔδωξαν τόν ἄρχοντα τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀγάπης Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπό τίς εὐρωπαϊκές χῶρες.

Ἀδελφοί μας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

Ἡ Ἑλλάδα μας ἀνήκει στίς μικρές χῶρες τῆς Εὐρώπης. Ἀλλά κρατεῖ στούς κώδικες τῆς ἱστορίας μιά μεγάλη καί ἀξιοζήλευτη δημιουργία πολιτισμοῦ. Ἡ δέ γεωγραφική της θέση εἶναι ἀξιοζήλευτη. Τό μέγιστο φρούριο καί προνόμιο αὐτῆς εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἐκκλησία μας. Ὁ ἑλληνορθόδοξος βυζαντινός πολιτισμός μέ τόσα χρόνια βίου εἶναι ὁ μακροβιότερος ἀπό ὅλους τούς πολιτισμούς τοῦ κόσμου. Αὐτόν τόν πολιτισμό κρατᾶμε καί συνεχίζομε ἐμεῖς οἱ Ἑλληνορθόδοξοι.

Γι' αὐτούς τούς λόγους σᾶς παρακαλοῦμε καί σᾶς προτρέπομε. Ἐλάτε νά σταθοῦμε ὅλοι μαζί, ἐνωμένοι καί δυνατοί, μέ κύριο φιλόπλοιο ὄπλισμό μας τήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική πίστη τῶν Πατέρων μας καί μέ ὅλο τόν πλοῦτο τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου. Μέ κύρια μέσα τήν ἐθνική μας ἐνότητα, τήν ἐργατικότητα μας, τήν τιμιότητά μας καί τήν εἰρήνη μέ τούς γείτονές μας λαούς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀκένωτη δεξαμενή τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδος καί τῆς δημιουργικότητος.

Ἀδελφοί σᾶς ἀπευθύνομε καί πάλι τίς καλύτερες καί ἐγκάρδιες πατρικές εὐχές γιά μιά εὐλογημένη κατά Χριστόν ζωή καί τήν ἐκπλήρωση τῆς ἐπιθυμίας ὅλων μας γιά καλύτερες ἡμέρες. Χαίρετε καί ὑγιαίνετε.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν

- † Ὁ Ἀθηνῶν *Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ*, Πρόεδρος
- † Ὁ Καρυστίας καί Σκύρου *Σεραφεῖμ*
- † Ὁ Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς *Προκόπιος*
- † Ὁ Θεσσαλονίκης *Ἄνθιμος*
- † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου *Τίτος*
- † Ὁ Λήμνου καί Ἁγίου Εὐστρατίου *Ἰερόθεος*
- † Ὁ Μηθύμνης *Χρυσόστομος*
- † Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου *Ἰάκωβος*
- † Ὁ Θηβῶν καί Λεβαδείας *Γεώργιος*
- † Ὁ Παροναξίας *Καλλίνικος*
- † Ὁ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετροπόλεως *Ἀθηναγόρας*
- † Ὁ Ζακύνθου *Διονύσιος*
- † Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ *Κύριλλος*

- Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
- † Ὁ Διαυλείας *Γαβριήλ*

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑ*

Ὁ Ἑλληνισμός, οὕτως εἶπειν, προσέλαβε αἰώνιο χαρακτηριστήρα στήν Ἐκκλησία: ἔχει ἐνσωματωθῆ σ' αὐτήν τή δομή τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἡ αἰώνια κατηγορία τῆς χριστιανικῆς ὑπάρξεως. Φυσικά ἐδῶ δέν ἐννοεῖται ὁ ἐθνικός Ἑλληνισμός τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἀνατολῆς οὔτε ὁ ἑλληνικός φυλετισμός, πού εἶναι ἀπηρχαιωμένος καί χωρίς δικαίωση. Ἀσχολούμεθα μέ τή χριστιανική ἀρχαιότητα, μέ τόν Ἑλληνισμό τοῦ δόγματος, τῆς λειτουργίας, τῆς εἰκόνος. Στή λειτουργία, τό ἑλληνικό style τῆς «εὐσέβειας τῶν μυστηρίων» μπήκε μέσα στόν ρυθμό τῆς λειτουργικῆς μυσταγωγίας, χωρίς νά ὑποστή κάποιο εἶδος μυστικοῦ «ἐπανεξελληνισμοῦ». Θά μπορούσε κανεῖς, πού εἶναι μέσα στήν Ἐκκλησία, νά εἶναι τόσο ἀνόητος, ὥστε αὐθαίρετα νά «ἀφελληνίσῃ» τίς λειτουργίες καί νά τίς μεταφέρῃ σ' ἕνα πιό «μοντέρνο» style; Ἐπί πλέον, ὁ Ἑλληνισμός εἶναι κάτι περισσότερο ἀπό ἕναν προσωρινό σταθμό στήν Ἐκκλησία. Ὅταν ὁ θεολόγος ἀρχίσῃ νά σκέπτεται ὅτι οἱ «ἑλληνικές κατηγορίες» εἶναι ἀπηρχαιωμένες, αὐτό ἀπλῶς σημαίνει ὅτι αὐτός ἔχει βγῆ ἔξω ἀπ' τόν ρυθμό τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ θεολογία δέν μπορεῖ ἴσως νά εἶναι καθολική, παρά μόνο μέσα στόν Ἑλληνισμό. Βέβαια, ὁ Ἑλληνισμός ἔχει διπλή σημασία. Ἐνα ἀντιχριστιανικό στοιχείο κυριαρχοῦσε στό ἀρχαῖο πνεῦμα. Μέχρι τώρα ὑπῆρξαν πολλοί πού κατέφυγαν στόν Ἑλληνισμό μέ ὀλοφάνερο σκοπό νά σηκωθοῦν καί νά πολεμήσουν τόν Χριστιανισμό (ἀπλῶς θυμηθῆτε τόν Νίτσε!).

Ἀλλά ὁ Ἑλληνισμός ὀλοκληρώθηκε μέσα στήν Ἐκκλησία: τέτοια εἶναι ἡ ἱστορική σημασία τῆς πατερικῆς θεολογίας. Αὐτή ἡ «ὀλοκλήρωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ» συνεπήγετο μία ἀνελέητη διάσπαση, τό κριτήριο τῆς ὁποίας ὑπῆρξε τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ἱστορική φανέρωση τοῦ σαρκωθέντος Λόγου. Ὁ χριστιανικός Ἑλληνισμός, μεταμορφωμένος καθὼς ἦταν, εἶναι τελείως ἱστορικός. Ἡ πατερική θεολογία εἶναι πάντα «θεολογία γεγονότων»: μᾶς φέρνει ἀντιμέτωπους μέ γεγονότα, τά γεγονότα τῆς ἱερᾶς ἱστορίας. Ὅλα τά σφάλματα καί οἱ πειρασμοί ἑνός ἐξελληνισμοῦ πού ἐπιδιώχθηκε ἀπερίσκεπτα -συνέβησαν ἐπανειλημμένα στόν ροῦ τῆς ἱστορίας- δέν μποροῦν ἴσως νά μειώσουν τή σπουδαιότητα αὐτοῦ τοῦ

* Γεωργίου Φλωρόφσκυ,
Θέματα Ἐκκλησιαστικῆς
Ἱστορίας,
ἐκδ. Π. Πουρναρά,
Θεσσαλονίκη 1979,
σσ. 226-228

θεμελιώδους γεγονότος: τό «Εὐαγγέλιο» καί ἡ χριστιανική θεολογία, ἅπαξ διά παντός, διατυπώθηκαν ἐξ ἀρχῆς μέ ἑλληνικές κατηγορίες. Πατερικότητα καί καθολικότητα, ἱστορικότητα καί Ἑλληνισμός εἶναι διάφορες ἀπόψεις ἐνός μοναδικοῦ καί ἀδιαιρέτου δεδομένου.

Αὐτή ἡ ὑπέρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπολογία θά ξεσηκώσει ἀναμενόμενες ἀντιρρήσεις. Αὐτές διατυπώθηκαν περισσότερο ἀπό μία φορά καί ἀπό διάφορες πλευρές. Εἶναι πολύ γνωστή ἡ προσπάθεια τοῦ A. Ritschl καί τῆς σχολῆς του. Ἀποσκοποῦσε στό νά στερήσει τή χριστιανική διδασκαλία ἀπό ὅλα τά ἱστορικά της στοιχεῖα, γιά νά ἐπιστρέψει σ' ἓνα καθαρά «βιβλικό» θεμέλιο. Ὅποτεδήποτε αὐτή ἡ μέθοδος ἄγεται στή λογική της κατάληξη, τό ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ὀλόκληρος ὁ Χριστιανισμός ἀποσυντίθεται σέ οὐμανιστική ἠθική, κατ' οὐσίαν σέ μιά παρωδία· μιά τέτοια ἐπιστροφή στή Βίβλο εἶναι μιά αὐταπάτη. Ἐξ ἴσου ἀνεπαρκῆς θά ἦταν κάθε ἐρμηνεία τῆς ἀποκαλύψεως, βασισιμένη ἀποκλειστικά σέ «σημιτικές» κατηγορίες, δηλαδή στόν «νόμο» καί στούς «προφήτας».

Αὐτή ἡ μέθοδος εἶχε δελεάσει πολλούς ἐρευνητές· εἶναι ιδιαίτερα φανερό στή «διαλεκτική θεολογία» τοῦ K. Barth, E. Brynner, καί ἄλλων. Ἡ Καινή Διαθήκη ἐρμηνεύεται στά πλαίσια τῆς Παλαιᾶς, στό ἐπίπεδο τῆς προφητείας, ἀλλά προφητείας χωρίς μιά ἐκπλήρωση, σάν νά μήν εἶχαν ἐκπληρωθῆ οἱ προφητεῖες. Ἡ ἱστορία ὑποτιμᾶται καί ἡ ἔμφαση πέφτει στήν τελική κρίση, μέ ἀποτέλεσμα νά στενεύει ἡ ὅλη ἔκταση τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀληθείας. Ἄλλ' ἡ βιβλική προφητεία βρίσκει ἀκριβῶς τή σωστή της κατανόηση στόν χριστιανικό Ἑλληνισμό: *Vetus Testamentum in Novo patet*. Ἡ Καινή Διαθήκη καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀγκαλιάζουν Ἰουδαίους καί Ἕλληνες στήν ἐνότητα μιᾶς καινῆς ζωῆς. Οἱ κατηγορίες τοῦ ἱεροῦ Ἑβραϊσμοῦ ἔχουν χάσει τήν ἀνεξάρτητη σημασία τους. Κάθε προσπάθεια πού ἀποβλέπει στό νά τίς ξεχωρίσει ἢ νά τίς ἀποσπάσει ἀπό τή χριστιανική σύνθεση ὀδηγεῖ σέ ξανακύλισμα στόν Ἰουδαϊσμό. Ἡ ἀλήθεια τοῦ «Ἑβραϊσμοῦ» περικλείεται στήν ἑλληνική σύνθεση. Ὁ Ἑλληνισμός ὀλοκληρώθηκε στήν Ἐκκλησία ἀκριβῶς μέ τόν βιβλικό ἐμβολιασμό.

Στίς 20 Δεκεμβρίου 1940, τότε πού ὁ Ἕλληνας στρατιώτης στά Βορειοηπειρωτικά βουνά ἐταπεινώσε τήν ὑπερήφανη ὄφρυῶν τῶν ἰταλῶν εἰσβολέων, ὁ κριτικός τῆς λογοτεχνίας μας Ἀνδρέας Καραντώνης ἔγραφε στόν νομπελίστα ποιητή μας Γεώργιο Σεφέρη τά ἀκόλουθα: «Εἶμαι ἐνθουσιασμένος γιά τό θαυμάσιο φαινόμενο τῆς ζωτικότητας καί τῆς μαχητικότητας πού ἔδειξε ὁ τόπος μας. Ὁ τόπος μας ὑπάρχει λοιπόν ἀπάνω ἀπό πρόσωπα κι ἀπό κακές ἱστορικές στιγμές καί αὐτό ἀποδεικνύεται σήμερα. Τό μέλλον μᾶς ἀνήκει. Πιστεύω πώς ἡ γενιά μας καί στή θεωρία καί στήν πράξη ἔχει ἤδη θεμελιώσει κάτι πολύτιμο καί στέρεο. Πρέπει νά εἴμαστε βέβαιοι πώς ὑπάρχουμε ὄχι μόνο γιά τούς ἑαυτούς μας ἀλλά καί γιά ὅλον τόν κόσμον»*.

Ὁ Καραντώνης τότε ἐξέφραζε τήν κοινή ἀντίληψη ὅλου τοῦ τότε πνευματικοῦ κόσμου τῆς χώρας μας. Ἀλλά σίγουρα ἀπηχοῦσε καί τήν κοινή σκέψη ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, πού ἴσως νά μή μποροῦσε νά ἐκφραστεῖ, ὅπως ἐκφράζεται ἕνας ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, ἀλλά ἔτσι αἰσθανόταν κι ἔτσι σκεπτόταν.

Πράγματι ὁ τόπος μας τότε πρός μεγάλην ἔκπληξη ὄλων τῶν συμμάχων ἔδειξε θαυμάσιο φαινόμενο ζωτικότητας καί μαχητικότητας μέ τά λίγα μέσα πού διέθετε τότε ἡ χώρα μας.

Νά ὑπογραμμίσουμε δύο σημεῖα ἀπό τό σύντομο ἀπόσπασμα τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Καραντώνη: «Εἴμαστε βέβαιοι πώς ὑπάρχουμε ὄχι μόνο γιά τόν ἑαυτό μας ἀλλά καί γιά ὅλον τόν κόσμον». Μεγάλη κουβέντα αὐτή ἀλλά αὐτή εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τήν ἱστορία. Ἡ χώρα μας διά μέσου τῶν αἰώνων πάλεψε μέ νύχια καί μέ δόντια γιά τήν ἐλευθερία καί τήν ἀξιοπρέπεια ὄχι μόνο τῆς δικῆς ἀλλά καί τῶν ἄλλων. Ἄλλοτε γιά νά διακρατήσῃ καί διατηρήσῃ τήν ἐλευθερία, ἄλλοτε γιά νά τήν ἀνακτήσῃ καί τήν θεμελιώσῃ, ἄλλοτε πάλι γιά νά ἀναδείξῃ ὡς πρώτη ἀξία τήν ἀξιοπρέπεια, ὅπως τόσο ὠραῖα διατυπώνει ὁ Καβάφης στό ποίημά του «Θερμοπύλες»

*«Τιμή σ' ἐκείνους ὅπου στήν ζωή των
ὄρισαν καί φυλάγουν θερμοπύλες*

.....

*Καί περισσότερη τιμή τούς πρέπει
ὄταν προβλέπουν (καί πολλοί προβλέπουν)
πώς ὁ Ἐφιάλης θά φανεῖ στό τέλος,
κι οἱ Μῆδοι ἐπιτέλους θά διαβοῦνε.»**

Τό δεύτερο σημεῖο πού τώρα στά δύσκολα τά χρόνια δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε: «Τό μέλλον μᾶς ἀνήκει». Μιά νότα παρήγορη καί ἐλπιδοφόρα μέσα στίς καταιγίδες καί τ' ἀγριοκαίρια τῆς ἐποχῆς μας. Μή τό ξεχνοῦμε, μή τό λησμονοῦμε, μή μᾶς καταβάλλῃ ἡ ἀπαισιοδοξία, πού εἶναι ὁ χειρότερος σύμβουλος γιά τόν ἄνθρωπο καί τά ἔθνη.

* Ἀλληγογραφία Γεώργιου Σεφέρη καί Ἀνδρέα Καραντώνη, 1931-1960. Ἐκδόσεις Καστανιώτη. σελ. 149-150.

* Ἀποστολίδη «Ἀνθολογία 1708-1959» Βιβλ. Ἑστία, σελίδα 231.

ΘΑΥΜΑΣΙΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΖΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΑΧΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΔΕΙΞΕ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ ΤΟ 1940-41

Νά κλείσουμε τό σχόλιό μας μέ κάποιους ἄλλους πολύ αἰσιόδοξους στίχους:

*«Κι ἄν πέσαμε
σέ πέσιμο πρωτάκουστο
καί σέ γκρεμό κατρακυλήσαμε
.....
Εἶναι γιατί
ἐν' ἀνέβασμα μᾶς μέλλεται
πρός ὕψη οὐρανοφόρα.»*

Ἄς θεωρηθεῖ ἡ κατάληξη εὐχή καί προφητεία, γιατί ὄχι καί ἱερός χρησμός βγαλμένος ἀπό τά τρίσβαθα τοῦ Ἔθνους μας.

Ποδοσφαιρικές Παθογένειες

Τό ποδόσφαιρο ως κοινωνικό φαινόμενο είναι φυσικό νά μᾶς ἀπασχολεῖ πάντοτε στήν Ἑλλάδα στίς μέρες μας, ἰδιαίτερος ὅμως, ὅταν ἀφορμή εἶναι ἡ ἐθνική μας ομάδα ποδοσφαίρου. Ἔτσι ἡ διοργάνωση στή Βραζιλία τοῦ παγκοσμίου κυπέλου ποδοσφαίρου τό φετινό καλοκαίρι, διοργάνωση, πού ἀπό χρόνια πλέον λέγεται «Μουντιάλ», μέ τήν ἐπιτυχημένη μάλιστα πορεία τῆς χώρας μας μέχρι τίς 16 καλύτερες ομάδες τοῦ κόσμου, μᾶς ἔδωσε τήν ἀφορμή νά σκύψουμε μέ περισσότερο ἐνδιαφέρον καί σοβαρότητα πάνω στό θέμα, πού λέγεται ποδόσφαιρο, καί νά διαπιστώσουμε ξανά κάποιες παθολογικές καταστάσεις, πού μᾶς ταλανίζουν σέ ὅλες τίς ἐμφανίσεις τοῦ δημοσίου βίου μας καί ὄχι μόνο στό χῶρο τοῦ ποδοσφαίρου.

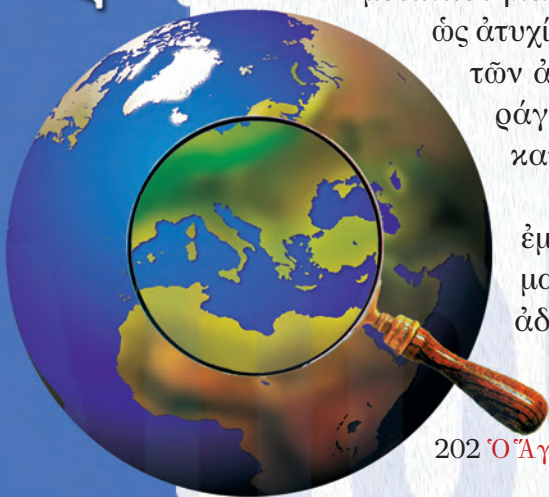
Πράγματι ζήσαμε τοῦτο τό καλοκαίρι ὡς χώρα μιά σημαντική ποδοσφαιρική ἐπιτυχία προχωρώντας γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία μας τόσο ψηλά. Τά ἀποτελέσματα βέβαια τῶν ἀγῶνων, πού δώσαμε, δέν ἦταν ἐκεῖνα, πού θά μᾶς δημιουργοῦσαν τήν εἰκόνα ἐνός θριάμβου. Ὡστόσο ἐστιάζοντας μόνο στό τελικό ἀποτέλεσμα ἀποφύγαμε νά δοῦμε τήν οὐσία, πού μᾶλλον κοντά στή μετριότητα βρίσκεται. Βέβαια, θά ἀντέτασσε κάποιος, αὐτή ἡ μετριότητα ἦταν σέ ἄλλες ἐποχές ζητούμενο καί ἐπιθυμητό, ὅμως αὐτό δέν ἀλλάζει κάτι στή σημερινή κατάσταση.

Οἱ ποδοσφαιρικές μας παθογένειες, πού θέλουμε νά ἐπισημάνουμε, λειτουργοῦν παράλληλα πρὸς ἄλλες, ὁρατές διά γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, πού παρουσιάζουν στίς μέρες μας στόν τόπο μας καί ἄλλα στρεβλά κοινωνικά φαινόμενα πολύ περισσότερο σοβαρά ἀπό τό ποδόσφαιρο. Σημεῖο καί αὐτό τῶν καιρῶν μας.

Παθογένεια πρώτη: περίσσεψε ἡ αὐτοῦμνητική φιλολογία γιά τήν λεγόμενη «ἐλληνική ψυχή». Καί πράγματι ἡ μαχητικότητα τοῦ ἐθνικοῦ μας συγκροτήματος ἦταν αὐτή, πού ἰσοσκέλισε τήν προφανή, ἀλλά σκοπίμως ἀποκρυπτομένη, τεχνική του ὑστέρηση ἐναντι τῶν ἄλλων ομάδων. Αὐτό δέν εἶναι ὑποκειμενική κρίση, ἀλλά μιά πάγκοινη καί ἀντικειμενική διαπιστωμένη παρατήρηση. Γιατί πρέπει πάντα νά καλύπτονται οἱ ἀδυναμίες μας μέ ἀποτέλεσμα νά μὴ διορθῶνεται ποτέ ἡ κατάσταση; Πῶς νά τίς ἀπαλείψουμε, ὅταν δέν τολμᾶμε οὔτε κἂν νά τίς ὀνοματίσουμε;

Παθογένεια δεύτερη: γενικά ἡ ὑπερβολή ἦταν καί πάλι τό βασικό χαρακτηριστικό τοῦ σχολιασμοῦ σέ ἐθνικό ἐπίπεδο. Οἱ μὲν «κακές στιγμές» ἀντιμετωπίστηκαν ὡς ἐξαιρέσεις σέ ἕναν καλό κανόνα, πιθανόν καί ὡς ἀτυχίες, οἱ δέ ἀντίθετες ἦταν ἀποτέλεσμα τῶν ἰκανοτήτων τῶν ἀθλητῶν μας. Ἡ τύχη καί ἡ διαιτησία εἶναι δύο παράγοντες, πού ποτέ δέν μᾶς εὐνοοῦν: εἴτε μᾶς ἀδικοῦν κατάφορα εἴτε δέν ὑπάρχουν.

Παθογένεια τρίτη: ἕνας ὀπαδικός φανατισμός μᾶς ἐμποδίζει νά ὁμολογήσουμε τό δίκιο τοῦ ἀντιπάλου μας, ἀφοῦ μᾶς κάνει νά χάνουμε καί τό δικό μας, ὅταν ἀδικούμε. Φυσικά, ὅταν κάποιος βρίσκεται «ἐν

θερμῶ» καί παρακολουθεῖ ζωντανά ἕναν ἀγώνα, εἶναι ἀναμενόμενο νά τά βλέπει ὅλα ἔτσι. Ἡ ἐπισήμανσή μας ὁμως ἀφορᾶ τό μετά. Τά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης ὄφειλαν μέ τόν σχολιασμό τους νά ἀνεβάζουν τό ἐπίπεδο τῆς ἐξέδρας, ὄχι νά τό υἰοθετοῦν καί νά διαγωνίζονται σέ παιδαριώδεις ἀερολογίες.

Παθογένεια τέταρτη: Εἴχαμε καί τήν «ἄλλη» πλευρά, τήν ἐθνοφοβική, τήν δῆθεν κοσμοπολίτικη ψευδοδιάνοηση (κοινῶς «κουλτουριάρηδες»), πού ἀρρώστησε μέ τήν ἔξαρση τοῦ ἐθνικισμοῦ λόγω τῆς Ἑθνικῆς Ἑλλάδας. Μόλις ὑποψιάστηκαν οἱ καημένοι ὅτι θά ζήσουν πάλι τό «δράμα» τοῦ 2004 (ἡ Ἑλλάδα ἀναδειχτήκε τότε κυπελοῦχος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου), ὅταν ἡ χώρα εἶχε πλημμυρίσει ἀπό ἑλληνικές σημαίες καί ἀνάλογες ἰαχές, ἐφανίστηκαν στά Μ.Μ.Ε., γιά νά ποῦν τό πρόβλημά τους. Αὐτό δηλαδή μέ τίς παρασυνδέσεις ποδοσφαίρου ἐθνικισμοῦ ἢ ποδοσφαίρου - «ἀνδρῶν», ἀξιῶν, πού μόνον αὐτοί ἢ αὐτές ἀντιλαμβάνονται, ἀλλά μᾶς κάνουν τή χάρη νά τό ἐξηγοῦν καί στόν ἀπλό λαό. Μεγάλη, ἀλήθεια, ἡ χάρη τους!

Εὐχή μας θερμή νά θεραπευθοῦν καί αὐτές οἱ παθογένειες μαζί μέ τίς ἄλλες, πιθανόν πιό σοβαρές, πού ταλαιπωροῦν τώρα τόν τόπο μας.

X.N.X.

Ἡ Ἑλλάδα ἔχει γίνει μιά μόνη ὄρμη, μιά μόνη ἀνάσα, κι ἀνέβαινε, ἀνέβαινε!

«Ἡ εἰκοστή ὀγδὴ Ὀκτωβρίου ἀνήκει στίς μεγάλες μέρες τοῦ Ἔθνους. Πρέπει νά τήν ξανασυλλογιζόμαστε κάθε φορά πού ἔρχεται. Νά τήν κάνουμε παραμῦθι ἐμεῖς πού μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο, τή ζήσαμε. Νά τή λέμε στά παιδιά μας κι ἐκεῖνα στά παιδιά τῶν παιδιῶν τους. Κι ἔτσι πάντα νά γίνεται. Καί τό παραμῦθι νά μὴν εἶναι ψυχρό, χωρίς χροῶμα καί χωρίς ψυχὴ καί ἀδιάφορο. Νά ἔχει κάτι ἀπό τόν πόνο μας, ἀπό τόν καπὸ μᾶς φυλῆς ἀπό τό πάθος μας καί τήν περηφάνεια μας. Ἔτσι καθὼς στά πανάρχαια χρόνια. Ἔτσι καθὼς στά νεότερα χρόνια, μέ τό Εἰκοσιένα, τόν μεγάλο Ἄγωνα»¹.

Εἶναι φανέρωμα τοῦ πνεύματος τῆς φυλῆς μας ἡ εἰκοστή ὀγδὴ Ὀκτωβρίου. Δώσαμε ἐξετάσεις ὡς Ἔθνος στό Θεό καί στοὺς ἀνθρώπους, δείξαμε τήν ταυτότητά μας τήν ἐθνική αὐτὴ τῆ μέρα, κυρώσαμε τίς φυλετικές ἀξίες γιά ἄλλη μιά φορά καί σταθήκαμε ὄρθιοι, «ὅταν ὅλη ἡ Εὐρώπη ἔγλυφε τὴ μπότα τῆς Γερμανίας»².

Κάθε πού γιορτάζουμε τούτη τήν ἐπέτειο «ἀνεβαίνουμε στό προσκύνημα τῶν νεκρῶν πού σιωποῦν. Τά μάτια μας δακρύζουν γιά κεῖνα τά μάτια πού ἔσδησαν γιά νά μπορέσουμε ἐμεῖς νά βλέπουμε μέ ἀχαλίνωτο βλέμμα πρὸς τίς κορυφές. Ὁ ἀσπασμός μας πηγαίνει πρὸς τά χέρια πού τσακίστηκαν, τό προσκύνημά μας πηγαίνει πρὸς τά πόδια πού πελεκίστηκαν, γιά ν᾿αὐτοὶ ἡ Ἑλλάδα χέρια νά κρατήσῃ τό σπαθὶ τῆς τιμῆς της καί πόδια νά σταθεῖ ὄρθια μέσα στήν καταιγίδα τῆς φωτιᾶς καί τοῦ ἀτσαλιοῦ»³.

Ὁ κόσμος τοῦ σήμερα πρέπει νά μάθει, νά ξέρει, νά μὴν λησμονεῖ. Νά τοῦ διαβάσουμε τά γράμματα πού ἔστειλαν οἱ φαντᾶροι μας ἀπὸ τό μέτωπο, νά τοῦ μιλήσουμε γιά τίς ζαλωμένες μέ πυρομαχικά γυναῖκες τῆς Πίνδου, γιά τοὺς στρατιῶτες μας πού ἀμύνθηκαν μέχρις ἐσχάτων στά ὄχυρά μας, μπροστά στοὺς ὁποίους παρουσίαζαν ὅπλα ἀπὸ ἀνέκφραστο θαυμαστό οἱ Γερμανοί, ὅταν ἔγινε ἡ συνθηκολόγηση.

Ὅλα αὐτά νά μὴ τὰ ξεχνοῦμε καί νά διατηρήσουμε μέσα μας παλιοὶ καί νέοι, γυ-

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ναΐκες και παιδιά «άσπίλωτη, ἀκηλίδωτη, ἀρρύπαντη» τή μνήμη τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἀπό ἀντιλογίες και διχογνωμίες» ἔτσι θά σταθοῦμε ἄξιοι τῆς ἱστορίας μας. Αυτό εἶναι τό χρέος μας.

Γ.Στ.Μ.

1. Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, «Εὐθύνη - κείμενα τῆς Μεθορίου», σ. 152.
2. Στρατῆς Μυριδῆλης, «Εὐθύνη - Κείμενα τῆς Μεθορίου» σσ. 142-143.
3. Ὁ.π., σ. 139.

Διδάσκουμε αὐτό πού εἴμαστε

Ἀνώνυμος γονέας ἔστειλε ἓνα γράμμα πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς ὄλων τῶν βαθμίδων τίς ἐκπαιδεύσεως μέ τό ἄνοιγμα τῶν σχολείων.

Ἔχει ἐνδιαφέρον αὐτό τό γράμμα και θά θέλαμε νά ἀναφέρουμε ἓνα μικρό ἀπόσπασμα ἀπό αὐτό: «Τά σχολεῖα ξαναρχίζουν. Σᾶς ἐμπιστευόμαστε και πάλι ὅ,τι πῖο πολῦτιμο ἔχουμε. Τά παιδιά μας. Ἀσφαλῶς θά τό ἔχετε ὑπόψη. Συγγνώμη, πού σᾶς τό ξαναθυμίζουμε. Σ' αὐτά “δέν διδάσκουμε ἐκεῖνο πού θέλουμε. Δέν διδάσκουμε ἐκεῖνο πού ξέρουμε. Διδάσκουμε ἐκεῖνο πού εἴμαστε”».

Πόση ἀλήθεια κρύβουν οἱ δύο τελευταῖες προτασοῦλες τῆς ἐπιστολῆς; «Διδάσκουμε αὐτό πού εἴμαστε και ὄχι αὐτό πού ξέρουμε». Αὐτό δέ σημαίνει πῶς ὁ ἐκπαιδευτικός δέ θά προσέξει τήν ἐπιστημονική του κατάρτιση και τίς μεθόδους τῆς παιδαγωγικῆς, ἀλλά ἂν δέ ρίξει τό βᾶρος στόν ἑαυτό του, ἂν δέν γίνει δάσκαλος μέ τή σημασία πού οἱ παλιοὶ ἔδιναν στόν ἀσχοῦντα τό λειτούργημα τῆς ἐκπαιδεύσεως, δέ θά ἐπιτύχει τίποτε. Θά χτίζει πάνω στήν ἄμμο, τά ὅσα λέγει δέν θά ἐπιδρῶν στό νοῦ και στήν ψυχὴ τῶν μαθητῶν. Ἄν εἶναι στεγνός ἐπαγγελματίας, ἂν κοιτάζει πῶς θά περάσει ἡ ὥρα διδασκαλίας, ἂν δέν ἀγαπήσει τό λειτούργημά του, δέ μιλοῦμε γιά δουλειά, θά ξεχαστεῖ γρήγορα ἀπό τοὺς μαθητές του, και ἂν τόν θυμοῦνται, θά τόν θυμοῦνται ὡς ἓνα κακό παράδειγμα δασκάλου.

Ὅλοι μας ἔχουμε ἀπό τήν πείρα μας παραδείγματα καλῶν δασκάλων, πού σημάδεψαν τή ζωή μας, πού ὅσα χρόνια και ἂν πέρασαν πάντα τοὺς φέρνουμε στή θύμησή μας και εὐχόμαστε ὁ καλός Θεός νά τοὺς εὐλογεῖ. Γιά τά κακά παραδείγματα, ἄς μή κάνουμε λόγο, μέ πικρία τά φέρνουμε στή μνήμη μας.

Φυσικά τά αὐτά ἰσχύουν και γιά τοὺς γονεῖς. Ὅσα καλά λόγια νά λένε στά παιδιά τους, μέ ὅσες συμβουλές νά τοὺς φορτώνουν δέν κάνουν τίποτε ἀπολύτως. Ἀντίθετα, ὅταν ἡ ζωή τους εἶναι ὑπόδειγμα τίμου, δικαίου και ἐναρέτου ἀνθρώπου, χωρίς νά τό καταλαβαίνουν ἀφήνουν τά χνάρια τους στήν ψυχὴ τῶν παιδιῶν.

«Δέν μοῦ δίδαξε τίποτα

Μοῦ ἐνέπνευσε τά πάντα», ἔγραφε ἓνας σοφός γιά τήν ἀγράμματη μάνα του.

Γονεῖς και δάσκαλοι, ἄς ἔχουμε πάντα ὑπόψη μας αὐτή τήν ἀλήθεια, θά μᾶς βοηθήσει νά ἐπιτύχουμε στό δύσκολο ἔργο τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν.

Γ.Στ.Μ.

Άγαπητά μου παιδιά,

Οί ὄμορφες ἡμέρες τῶν ἐφετειῶν καλοκαιρινῶν σας διακοπῶν ἔφθασαν στό τέλος τους. Τώρα λοιπόν, μέ τό μυαλό ξεκάθαρο καί τήν ψυχή ξεκούραστη, ξανασημαντιέστε μέ τούς ἀγαπημένους φίλους καί συμμαθητές σας καί ξανααντικρύζετε τούς καλούς σας δασκάλους. Ἀπευθύνομαι πρῶτα σέ σᾶς, παιδιά μου, γιά νά σᾶς εὐχηθῶ γιά τή νέα σχολική χρονιά, πού ἀρχίζει σήμερα μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, νά ἔχετε πρόοδο σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς προσπάθειάς σας, ἰδιαίτερος ὁμως στήν ἀρετή καί στήν ἀπόκτηση νέων ὠφέλιμων γνώσεων. Ὁ Κύριος μας νά σᾶς δίνει ὑγεία, σοφία καί φωτισμό γιά τίς σπουδές σας, νά σᾶς δυναμώσει μέ ἰσχυρή θέληση γιά τούς πνευματικούς ἀγῶνες σας, νά σᾶς προστατεύσει στά βήματά σας καί νά σᾶς βοηθήσει νά ἐπιτύχετε κάθε ἀγαθό καί εὐλογημένο σκοπό τῆς ζωῆς σας.

Ἀπευθύνομαι ἐπίσης στούς σεβαστούς καί ἀξιούς τιμῆς ἐκπαιδευτικούς ὄλων τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαίδευσης τῆς μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας. Γνωρίζετε καλῶς, ἀγαπητοί μας ἐκπαιδευτικοί, ὡς παιδαγωγοί πρωτίστως, ὅτι ὁ ρόλος καί ἡ ἀξία τῶν εὐγενικῶν κινήτρων ἔχει μεγάλη σημασία καί γιά τό δάσκαλο καί προφανῶς καί γιά τούς ἴδιους τούς μαθητές. Παρά τό γεγονός ὅτι πολλοί μαθητές δέν ἔχουν χάσει τή φιλομάθειά τους, διότι σεῖς οἱ δάσκαλοί τους φιλοτίμως καί θυσιαστικῶς προσφέρετε εὐκαιρίες πού ταιριάζουν μέ τό ἐπίπεδο τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν μαθητῶν σας, φαίνεται ὅτι κάτι ἤ μᾶλλον ἡ παρουσία «Κάποιου», χρειάζεται περισσότερο γιά νά «ἐμπνεύσει» τούς μαθητές καί νά τούς ὠθήσει νά ἀνοιχτοῦν μέ ἀσφάλεια στό πέλαγος τῆς ἀληθείας καί τῆς γνώσεως. Βοηθήστε, σᾶς παρακαλῶ, λοιπόν τά παιδιά μας, ὅπως ἐξάλλου τό πράττετε, ὥστε μαζί μέ τίς γνώσεις, νά ἔχουν ὑψηλά ἠθικά ὁράματα καί εὐγενεῖς προορισμούς πού θά καταξιῶνουν πρωτίστως τήν ψυχή καί τήν ὑπαρξή τους.

Στρέφομαι τέλος καί πρὸς ἐσᾶς τούς ἀξιούς ἐπαίνου καί τιμῆς γονεῖς τῶν παιδιῶν, γιά νά σᾶς πῶ, ὅτι ὁ Θεός σᾶς χάρισε τό ὑψιστό δῶρο τῆς τεκνογονίας, σᾶς ἀξίωσε νά γίνετε γονεῖς, νά χαίρεστε τήν πατρότητα καί τή μη-

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
Κ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ,
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΜΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

Ἐάν μποροῦσα ὅπως τότε...

Τώρα πού ὁ χρόνος ἄρχισε
νά ρυτιδώνεται,
τό βρεφικό μου λίκνο ἀναπολῶ,
πού πάνω του
τό ἀνέμελό μου μικρό σῶμα
κείτονταν.

Γέμιζε κλάματα τό δωμάτιο,
ὅταν ἡ πείνα ἔνιωθα νά πλησιάζει.
Τώρα, στό φθαρμένο στρώμα μου,
τό ρυτιδωμένο σῶμα μου κείτεται.
Τώρα πού τοῦ ρολογιοῦ οἱ δείκτες
δείχνουν ἀπόβραδο,
κλάματα βουβά ταραίζουν συχνά
τίς νυχτωμένες ὥρες.

Ἦχι γιατί τό σῶμα μου πεινάει,
ἀλλά γιατί ἡ ψυχὴ
τή γαλήνη ἀναζητάει,
ἀφοῦ πιά τά ἀνούσια
ἐφήμερα συναντάει.

*Μαλαματιῆ
Χαριζανοπούλου -
Ἀμπελίδου*

τρότητα καί νά ἀκοῦτε ἀπό τά βλαστάρια
σας τήν γλυκόφθογγη προσφώνηση πα-
τέρα ἢ μητέρα. Μέσα στήν σύγχυση τῶν
καιρῶν μας καί τήν ἀμφισβήτηση τῶν
ἀξιῶν τά παιδιά κινδυνεύουν νά χάσουν
τόν προσανατολισμό τους, γι' αὐτό κα-
λεῖσθε καί ἐσεῖς νά τούς δώσετε πρωτίστως
τά ἠθικά καί πνευματικά ἐκεῖνα κίνητρα,
γιά νά ἀνακαλύψουν τήν ἱερότητα τῆς
ζωῆς, τήν ἀπαράμιλλη ὁμορφιά τοῦ
ἀνθρωπίνου προσώπου, τίς ἀξεπέραστες
ἐκεῖνες ἠθικές καί πνευματικές χριστια-
νικές ἀξίες πού θά τά καταξιώσουν ὡς
ἀνθρώπους, θά τά θωρακίσουν ἀποτε-
λεσματικά στίς δυσκολίες καί τούς πει-
ρασμούς, καί θά ἀναδείξουν τό κάλλος
τῆς ψυχῆς τους. Εἶναι τό σπουδαιότερο
δῶρο πού μπορεῖτε νά προσφέρετε στά
παιδιά σας, μαζί μέ τήν προσευχή καί
τήν ἀγάπη σας.

Ἀγαπητοί μου,

Εὐχομαι σέ ὅλους σας ἀπό τά βάρη
τῆς καρδιάς μου, μέ ὅλην μου τήν πατρική
ἀγάπη, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός νά
εὐλογῆσει δαψιλῶς τή νέα σχολική χρονιά
καί νά ἐνισχύει τίς φιλότιμες προσπάθειές
σας γιά τήν ἐπιτυχία τῶν καλῶν σας στό-
χων. Ἡ τοπική μας Ἐκκλησία, ὡς φιλό-
στοργη μητέρα ὄλων μας στέκεται κοντά
στόν καθένα σας καί προσεύχεται γιά
ὅλους, μαθητές, ἐκπαιδευτικούς, γονεῖς.
Καλή καί εὐλογημένη σχολική χρονιά! Ὁ
Κύριος εἶθε νά εἶναι μαζί σας.

*Μέ πατρική ἀγάπη
καί ἐγκάρδιες εὐχές
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ο Σ*

Ἡ Γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

Τῆς Ὀλυμπίας Παχαδίρογλου
Φιλολόγου - Ἐφόρου Παιδείας
& Πολιτισμοῦ τῆς Ἀδελφότητος
Μικρασιατῶν Ν. Σερρῶν
«Ἅγιος Πολύκαρπος»

«Σεβασμιώτατε, σεβαστοί πατέρες,
κύριε Ὑπουργέ,
κυρία Ἀντιπρόεδρε τῆς Βουλῆς,
κυρία καί κύριοι βουλευτές,
ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καί στρατιω-

τικῶν ἀρχῶν,
ἐκπρόσωποι τῶν προσφυγικῶν συλλόγων,
κυρίες καί κύριοι,

Προσερχόμαστε σήμερα, μέ αἰσθήματα
εὐλάβειας γιά τήν ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
ἀλλά καί μέ αἰσθήματα βαθιάς συγκίνησης,
γιά νά τιμήσουμε τίς ἑκατοντάδες χιλιάδες
θύματα μίας ἐπαχθοῦς καί προσχεδιασμένης
ἐγκληματικῆς πράξεως, τῆς γενοκτονίας τοῦ
μικρασιατικοῦ ἑλληνισμοῦ. Μία ἐγκληματική
πράξη τήν ὁποία οἱ Νεότουρκοι ἔφεραν σέ
πέρας μέ σφαγές, ἐξαναγκαστικό ξεριζωμό
καί πορεῖες στή ἔρημο, μέ βασανιστήρια, πείνα
καί δίψα, μέ στρατόπεδα θανάτου στήν ἔρημο,
τά περίφημα τάγματα ἐργασίας.

Μέ τήν πολιτική τους αὐτή, ἀπό τό 1911
εἶχαν ἀποφασίσει τή γενοκτονία τῶν χρι-
στιανῶν. Ἡ χρυσή εὐκαιρία γιά τόν τουρκικό
ἐθνικισμό δόθηκε στή διάρκεια τοῦ Α΄ Παγ-
κοσμίου Πολέμου, μέ τή συμπαράσταση τῶν
Γερμανῶν συμμάχων τους. Οἱ πρῶτοι διωγμοί
ξεκινοῦν ἀπό τήν Ἀνατολική Θράκη μέ τή
βίαιη μετακίνηση τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.
Ἀκολουθοῦν μεγάλες διώξεις κατά τῶν Ἑλλή-

νων τῆς Δυτικῆς Μικρᾶς Ἀσίας γιά νά κορυ-
φθοῦν μέ τή γενοκτονία στόν μικρασιατικό
Πόντο.

Ἡ ἐμφάνιση, τήν ἴδια περίοδο, τοῦ ἐθνικι-
στικοῦ κεμαλικοῦ κινήματος κατάφερε νά
ὀλοκληρώσει τή γενοκτονία τοῦ ντόπιου ἑλλη-
νικοῦ πληθυσμοῦ. Ὅπως ἔγραψε ὁ μέγας
ιεράρχης, ὁ ἀπό Τραπεζοῦντος Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος Χρῦσανθος, στό
βιβλίο του «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Τραπεζοῦντος»:
“ κατὰ τά ἔτη 1919-1922 τό ἐθνικόν κίνημα
τῶν Τούρκων τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ-πασᾶ συ-
νεπλήρωσε τό ἔργον τῶν Νεοτούρκων καί
κατὰ ἑκατοντάδας ἀπηγχονίζοντο οἱ Ἕλληνες
[...].

Τό κόστος τῆς καταστροφῆς τοῦ 1922 ἦταν
τεράστιο γιά τόν Ἑλληνισμό τῆς ἀθ’ ἡμᾶς
Ἀνατολῆς. «Ὁ Κεμάλ γιόρτασε τό θρίαμβό
του μέ τή μεταβολή τῆς Σμύρνης σέ τέφρα καί
τήν τεράστια σφαγή τοῦ ἐκεῖ χριστιανικοῦ
πληθυσμοῦ», ἔγραψε στά ἀπομνημονεύματά
του ὁ Οὐῆνστον Τσόρτσιλ.

Στίς 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 1922 τό σῶμα
τοῦ Ἑλληνισμοῦ γέμισε πληγές πού ἀκόμη
πονᾶνε. Ἡ σφαγή τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου
στά ἐδάφη τῆς ἀκμαίας οἰκονομικά, πολιτιστικά
καί πνευματικά Ἰωνικῆς γῆς, ἡ ἐκδίωξή του
ἀπό τά πάτρια ἐδάφη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας,
ὅπου γιά αἰῶνες δημιούργησε, πρόκοψε καί

Ὁμιλία στόν Ἱερό Ναό τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Σερρῶν στίς 14 Σεπτεμβρίου 2014

στάθηκε στους προμαχώνες του παγκόσμιου πολιτισμού, δέν συνιστά, κυρίες και κύριοι, σύνηθες ιστορικό γεγονός.

Κι αυτό όχι μόνον εξαιτίας του μεγέθους της ανθρώπινης τραγωδίας, που προκάλεσε ή έκδικητική μανία του κεμαλικού στρατού έναντίον του συνόλου του πληθυσμού -άνεξαρθήτως φύλου, φυσιικής κατάστασης και ηλικίας- αλλά επίσης, διότι, εν ριπή οφθαλμού, συντελέστηκε ριζική και ανεπανόρθωτη αλλοίωση του έθνικου, θρησκευτικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος της καθ' ήμās Ανατολής. Αλλοίωση που προήλθε από τή διαδοχή γενοκτονικών διώξεων, και που θύματά τους υπήρξαν οί Αρμένιοι, οί Ασσύριοι, ό Ποντιακός και Μικρασιατικός Έλληνισμός.

Παρά τίς προφάσεις έν άμαρτίαις, που ένίοτε προβάλλονται από τήν Τουρκία, ή όποία έξακολουθεϊ νά άρνεϊται νά δεϊ ξεκάθαρα τό παρελθόν της, όσα συνέβησαν τά δραματικά αυτά χρόνια δέν έγιναν ούτε αυθόρμητα ούτε χωρίς σχέδιο.

Όπως σημείωνε σέ αναφορά του στό Στέιτ Ντιπάρτμεντ ό Τζώρτζ Χόρτον, Γενικός Πρόξενος τών ΗΠΑ στή Σμύρνη τήν περίοδο της μικρασιατικής καταστροφής, «όλες οί σφαγές που έχουν γίνει στήν ιστορία του τουρκικού λαού σέ βάρος πληθυσμών, διατάσσονταν πάντα από άνώτερες άρχές και δέν αποτελούσαν πρωτοβουλία κατώτερων άξιωματικών ή αυθόρμητες βιαιότητες του όχλου».

Και, δυστυχώς, σ' αυτήν τήν αποτρόπαιη πολιτική έκκαθάρισης τών «άλλοπίστων», που στόχο είχε έξαρχής ένα κράτος «καθαρά» τουρκικό, και χωρίς καμία διάθεση νά αποσιωπήσουμε τίς δικές μας ευθύνες ως πρός τό τραγικό αποτέλεσμα της μικρασιατικής έκστρατείας, ευθύνες που είχαν πάντοτε τήν αίτια τους στήν άρνητική ροπή μας πρός τήν έσωτερική έριδα, ό χριστιανικός κόσμος της Δύσης δέν στάθηκε στό ύψος τών περιστάσεων υίοθετώντας τό ρόλο του Ποντίου Πιλάτου.

Η πρόσφατη προώθηση του νόμου, -που ψηφίστηκε από τή Βουλή τών Έλλήνων τό 1997- μετά τήν πρωτοβουλία τριών βουλευτών μέ μικρασιατική καταγωγή, του Γιάννη Καψή, του Γιάννη Διαμαντίδη και του Γιάννη Χαλαράμπους, για τήν αναγνώριση της Γενο-

κτονίας του μικρασιατικού Έλληνισμού, έφερε στό φώς μία από τίς πλέον ματωμένες σελίδες της πρόσφατης ιστορίας. Μία σελίδα που πολλοί, κυρίες και κύριοι, επιδίωξαν νά ξεχαστεί. Όμως στήν ιστορία οί σιωπές δέν μπορούν νά διατηρηθούν για πάντα. Η άνάπτυξη της κοινωνίας τών πολιτών και ή ενεργοποίηση τών προσφυγικών οργανώσεων, έφερε τά πρώτα άποτελέσματα.

Τή μέρα αυτή της μνήμης, στή σκέψη όλων μας έρχονται τά έγκλήματα αυτά που διέπραξε ή Τουρκία ποδοπατώντας τά ανθρώπινα δικαιώματα. Οί ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΕΣ τών Αρμενίων (1.500.000 ψυχές), τών Ποντίων (350.000 θύματα) και τών Μικρασιατών Έλλήνων (800.000 έξαφανισθέντες και 1.200.000 έκπατρισθέντες πρόσφυγες) έξομοίωσαν τήν Τουρκία μέ τήν μετέπειτα ναζιστική Γερμανία,

Άς γίνει, επιτέλους, κατανοητό ότι ό σεβασμός στό διεθνές δίκαιο, στά ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και στό ιστορικό παρελθόν δέν είναι θέμα συγκυριών και «άνατολίτικου παζαριού».

Χρέος και ευθύνη όλων μας νά δημιουργήσουμε ισχυρά άναχώματα ώστε νά αποτρέψουμε άλλες γενοκτονίες, που δυστυχώς βλέπουμε ότι διαπράττονται και σήμερα.

Άν θέλουμε νά όνομαζόμαστε άνθρωποι και νά είμαστε άνθρωποι δέν πρέπει νά αφήσουμε τήν Ιστορία νά επαναλαμβάνεται, νά αφήσουμε νά σφαγιάζονται παιδιά, γέροι, νά βιάζονται γυναίκες, νά αποκεφαλίζονται άντρες. Όσο θά άδιαφορούμε και θά έθελοτυφλούμε σέ μία γενοκτονική άπειλή τόσο θά τρέφουμε τό μέλλον της.

Άντίθετα, ή αναγνώριση της κάθε γενοκτονίας, ή έπιβολή ήθικης και οικονομικής ποινής τών ίθυνόντων μπορεί νά αποτρέψει, μπορεί και όχι, μελλοντικές γενοκτονίες ή μελλοντικά έγκλήματα πολέμου, σίγουρα όμως θά άποκαταστήσει μία άδικία της Ιστορίας και θά άποδώσει τιμές στά θυσιασθέντα θύματα είτε αυτά είναι Πόντιοι, Θρακιώτες, Μικρασιάτες είτε Αρμένιοι, Πολωνοί, Έβραίοι, Σύριοι ή Παλαιστίνιοι, όλοι τους είναι άνθρωποι και τους πρέπει ή διαφύλαξη της μνήμης τους.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

για τόν έκδημήσαντα πρὸς Κύριον
Κυριάκο Παπακυριάκου
καθηγητή, συγγραφέα

Τὴν Κυριακὴ 14 Σεπτεμβρίου 2014, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Κυριάκος Παπακυριάκου, καθηγητὴς, συγγραφέας.

Γεννήθηκε στὸ Ἅγιο Πνεῦμα Σερρών τὸ 1930. Οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς τοῦ ἔδωσαν χριστιανικὴ ἀνατροφή, πού συνεχίστηκε στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ του, στὴν ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης Κωνσταντινουπόλεως. Ὑπηρετήσε στὸν ἐλληνικὸ στρατὸ ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς Πυροβολικοῦ. Διορίστηκε καθηγητὴς καὶ ὑπηρετήσε τὴ Δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση τριανταπέντε χρόνια. Οἱ μαθητὲς του τὸν ἐνθυμοῦνται μὲ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον, πού ἔδειχνε πάντοτε νὰ γίνουν καλοὶ χριστιανοὶ καὶ ἔντιμοι Ἕλληνες πολῖτες. Παράλληλα μὲ τὸ ἱερό ἔργο τοῦ καθηγητῆ, διακόνησε τὰ γράμματα ὡς συγγραφέας πολλῶν βιβλίων μὲ περιεχόμενο θεολογικὸ, φιλοσοφικὸ, ἱστορικὸ καὶ ἀρχαιολογικὸ. Γιὰ τὴ συγγραφικὴ του προσφορά τὸ Ὑπουργεῖο Μακεδονίας - Θράκης τοῦ ἀπένευμε δίπλωμα τιμῆς μὲ χρυσὰ μετάλλια.

Τὰ καλογραμμένα καὶ βραβευμένα συγγραφικὰ του πονήματα ἀκούγονται στὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ «Κιβωτός» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης καὶ κοσμοῦν τίς ἐλληνικὲς βιβλιοθηκὲς, ὅπου βρίσκουν οἱ φιλομαθεῖς νέοι πνευματικὸ ὑλικὸ γιὰ τὴ χριστιανικὴ καὶ ἐλληνικὴ μόρφωσή τους.

Εἶχε νυμφευτεῖ τὴ σεμνὴ Ἀντωνία Τάτση, ἐπιστήμονα, ὑπάλληλο τοῦ ΙΚΑ, μὲ τὴν ὁποία ἀπέκτησαν τρία παιδιά, δύο τώρα στὴ ζωὴ, καλὰ καὶ προκομμένα, διακριθέντα ὡς Ἐπιστήμονες καὶ καλοὶ οἰκογενειάρχες.

Ὁ σπλαχνικὸς Θεὸς νὰ ἀναπαύει τὸν Κυριάκο στὴ Βασιλεία Του. Αἰωνία του ἡ μνήμη.

Α.Δ. ΨΑΘΑΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ τῶν Μητροπολιτῶν Σερρῶν καί Νιγρίτης

Τοῦ μακαριστοῦ Κυριάκου Παπακυριάκου, θεολόγου καθηγητῆ

Η'

20. ΣΑΒΒΑΣ 1365-1367

Ὁ Σάββας ἦταν φανατικό πνευματικό τέκνο τοῦ πατριάρχου τῆς Σερβίας Σάββα τοῦ Δ'. Ἀντέδρασε στίς διαπραγματεύσεις πού ἔκανε ὁ Σέρβος ἡγεμόνας τοῦ Σερβικοῦ Πριγκηπάτου τῶν Σερρῶν Οὐγκλεσης μέ τούς Βυζαντινούς γιά τήν ἐπαναφορά τῶν μητροπόλεων τοῦ κράτους του στή δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως. Ἀντέδρασε ἐπίσης ὅταν ὁ Οὐγκλεσης, κάλεσε στίς Σέρρες τόν ἀρχιεπίσκοπο τῆς Ἀχρίδος Γρηγόριο ὡς σύμβουλο γιά τήν ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν Σερβίας καί Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Γιά λόγους σκοπιμότητας τόν ἀπομάκρυναν ἀπό τήν ἔδρα τῶν Σερρῶν ὅταν στά μέσα τοῦ 1367 ἦλθε στίς Σέρρες ὡς σύμβουλος τοῦ Οὐγκλεση ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος Γρηγόριος γιά νά διεξαγάγει τίς διαπραγματεύσεις μέ τόν ἀντιπρόσωπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Κατά τήν ἀπομάκρυνσή του ἀνέλαβε τοποτηρητής τῆς Μητροπόλεως Σερρῶν ὁ Γρηγόριος.

Ὑπογραφή τοῦ Σάββα στά σλάβικα βρίσκουμε σέ ἔγγραφο τοῦ 1365. Ὑπογράφει μέ τόν τίτλο «Ὁ ταπεινός Μητροπολίτης Σερρῶν Σάββας». Ἦταν ὁ δεύτερος Σέρβος μητροπολίτης στίς Σέρρες.

21. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1367-1369

ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος, τοποτηρητής

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος Γρηγόριος, ἀνέλαβε τοποτηρητής τῆς μητρόπολης Σερρῶν τό 1367-1369, ὅταν ἀπομακρύνθηκε γιά λόγους σκοπιμότητας ὁ Σάββας ἀπό τήν μητρόπολη Σερρῶν. Τοῦτο φαίνεται καί ἀπό τίς ἀποφάσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῶν Σερρῶν ὅπου

μέχρι τό Φεβρουάριο τοῦ 1369 ὑπογράφει ὡς πρόεδρος αὐτοῦ.

Ὁ πατριάρχης Φιλόθεος ἔστειλε στίς Σέρρες ὡς ἀντιπρόσωπό του τό μητροπολίτη Νικαίας καί ἐδῶ διεξήχθησαν μακρές καί σκληρές συζητήσεις μέ τό Γρηγόριο, τόν ὑπεύθυνον ἀπό μέρος τῆς τοπικῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Οὐγκλεση, γιά τήν ἐπιστροφή τῶν μητροπόλεων τοῦ Πριγκηπάτου τῶν Σερρῶν στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Ὁ Οὐγκλεσης φάνηκε πολύ ὑποχωρητικός στή σύσκεψη. Δέχτηκε τούς ὄρους τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως.

22. ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ 1369-1375.

Τό 1369 μέ τήν ὑποστήριξη τοῦ δεσπότη τοῦ πριγκηπάτου τῶν Σερρῶν Ἰωάννου Οὐγκλεση, ἐκλέχτηκε ὁ σέρβος στήν καταγωγή Θεοδόσιος μητροπολίτης τῶν Σερρῶν. Ἦταν φιλοσυχαστής, ἑλληνομαθής καί στενός φίλος καί ἔμπιστος συνεργάτης τοῦ Οὐγκλεση.

Συνδέονταν στενά μέ τόν ἡσυχαστή ἀγιορεῖτη σέρβο μοναχό Ἡσαΐα πού πῆγε τό 1375 ὡς ἐπικεφαλῆς σέρβικης πρεσβείας στήν Κων/πολη γιά τήν συμφιλίωση τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀπό τό Χρονικό τοῦ Ἡσαΐα⁸¹, πού τό ἔγραψε κατά προτροπή τοῦ Θεοδοσίου καί μετέφρασε ἀπό τά ἑλληνικά στή σλάβικη γλώσσα ἔργα τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτη, πληροφοροῦμαστε γιά τήν προσωπικότητα τοῦ Θεοδοσίου τά ἑξῆς:

81. Ν. Νικολάου, Τό χρονικό τοῦ μοναχοῦ Ἡσαΐα, Σερραϊκά Χρονικά, Ἀθῆναι 1959, τόμ. 3, σ. 240. Μίλκοσεν Μούλλερ, Ἄκτα, τ. 1, σσ. 553-555.

«Αλλά μέντοι υπό τοῦ Θεοῦ καί ἀγιωτάτου ἀνδρός καί φωτεινοῦ, τοῦ τῆς θεοσωστού πόλεως Σερρῶν Μητροπολίτου τοῦ πανσεβάστου κύρ Θεοδοσίου, μεταφράζειν ἠναγκάσθην, καί ἐμοί γε ἐδόκει πρέπον εἶναι τοιούτῳ ἀνδρὶ δ' ἀγγέλων Διονυσίου τοῦ μεγάλου ἀγιασμόν δεξαμένῳ ἄνευ ἀντιρρήσεως πείθεσαι»⁸². Βλέπουμε ὅτι ὁ μοναχός Ἡσαΐας τόν χαρακτηρίζε ὡς φωτεινό καί ἀγιότατο ἄνδρα. Ἡ ἐκλογή ἐγκρίθηκε ἀπό τόν πατριάρχη Φιλόθεο Α' καί τή Σύνοδό τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου ἄν καί ἦταν Σέρβος. Ἡ ἐκλογή του ἰκανοποιοῦσε ἀμφοτέρους τίς Ἐκκλησίες.

Στή διάρκεια τῆς ἀρχιερατείας του ἐκδόθηκε ἀπό τόν πατριάρχη Φιλόθεο Α' τό 1371 ἡ πράξη τῆς ἐνώσεως τῶν μητροπόλεων τοῦ Σερβικοῦ πριγκιπάτου τῶν Σερρῶν μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Ἀναφέρεται στή πράξη ὅτι «...ἠνώμυσαν αἱ μητροπόλεις αὐται τῇ μεγάλῃ καί καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἀπολαβούσῃ πάλιν τά ἐαυτῆς, ἅπερ ἐστερήθη πρό χρόνων καί ἐδεξάμεθα τούς ἀρχιερεῖς αὐτῶν εἰς κοινωνίαν, ἐτέρους δέ ἐχειροτονήσαμεν, καί γέγονεν ἔνωσις καί ἀποκατάστασις ὡς πρότερον...»⁸³.

Τό Πατριαρχεῖο Κων/πόλεως παρ' ὅτι ἐξέλεξε μητροπολίτη Σερρῶν τόν ἐλληνομαθή καί φιλοσυχαστή Σέρβο Θεοδόσιο, ἐν τούτοις ἀνέθεσε καί πάλιν τήν Ἐκκλησίαν τῶν Σερρῶν στήν ἰδιότυπη κηδεμονία τοῦ μητροπολίτη Δράμας καί Φιλίππων Ἰωάσαφ (1371-1390). Ὁ Ἰωάσαφ ἐπιτη-

ροῦσε στή μητρόπολη Σερρῶν, τά πατριαρχικά μοναστήρια καί τούς ἱερούς ναούς, ἱερουργοῦσε καί χειροτονοῦσε κληρικούς, καθοδηγοῦσε τό λαό καί τούς μοναχούς καί εἰσέπραττε τά πατριαρχικά ἐξ αὐτῆς εἰσοδήματα, ἐνεργώντας πάντοτε μέ σεβασμό καί σύμφωνα μέ τούς θεῖους καί ἱερούς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας⁸⁴. Σ' ὅλα αὐτά ὁ Θεοδόσιος, ὡς στενός φίλος τοῦ Οὐγκλεση, ἦταν διαλακτικός.

Ὁ πατριάρχης Φιλόθεος Α', γιά νά μετριάσει τήν κακή ἐντύπωση πού προξένησε ἡ ἐπέμβαση τοῦ Δράμας καί Φιλίππων Ἰωάσαφ στά διοικητικά τῆς μητροπόλεως τῶν Σερρῶν, παρεχώρησε στήν ἐποπτεία καί στή διοίκηση τῆς μητροπόλεως Σερρῶν τή μητρόπολη Τραϊανουπόλεως, πού βρισκόνταν μεταξύ τῶν ποταμῶν Νέστου καί Ἐβρου. Ὁ μητροπολίτης Σερρῶν Θεοδόσιος πῆρε τό τίτλο «Ὁ Σερρῶν καί τόν τόπον ἐπέχων τοῦ Τραϊανουπόλεως Θεοδόσιος».

Ὁ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος ἐξηγεῖ ὅτι ὁ τίτλος αὐτός δόθηκε στό Θεοδόσιο ἐπειδή προηγουμένως ἦταν μητροπολίτης Τραϊανουπόλεως.

Βρίσκουμε τό Θεοδόσιο νά ὑπογράφει ἔγγραφα καί πρακτικά τῆς μητροπόλεως Σερρῶν μέχρι τό 1375, ἐνῶ οἱ Σέρβοι ἀναχώρησαν ἀπό τίς Σέρρες εὐθύς ἀμέσως μετά τό θάνατο τοῦ Οὐγκλεση στή μάχη τοῦ Τζερνομάνου παρά τόν Ἐβρον στίς 26ης Σεπτεμβρίου τό 1371.

Ὁ Μανουήλ Παλαιολόγος ἐπωφελήθηκε τῆς καταστάσεως καί κατέλαβε τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1371 τίς Σέρρες. Ὁ Θεοδόσιος παρέμεινε στή θέση του μέχρι τό 1375. Ἐξ' αἰτίας μᾶς λανθασμένης ἀναγνώσεως μερικοί παρεμβάλουν μεταξύ Θεοδοσίου καί Ματθαίου ὡς μητροπολίτη τῶν Σερρῶν καί τό Μητροφάνη, ὁ ὁποῖος ἦταν μητροπολίτης Σμύρνης⁸⁵.

82. Ν. Τ. Νικολάου, ὁ.π., τόμ. Γ σ. 240 - 243.

83. Μίλκοσεν - Μούλλερ, Ἄκτα, τόμ. 1ος, σσ. 553-555.

84. Χ. Βουρουτζίδη, ὁ.π., σ. 81.

85. Χ. Βουρουτζίδη, ὁ.π., Σερραϊκά Χρονικά, τόμ. 15, σ. 83, σημ. 48.

24. ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΦΑΚΡΑΣΗΣ 1376-1393

Ὁ μητροπολίτης Σερρών Ματθαῖος Φακράσης, λόγω τῶν πολλῶν περιπετειῶν καί βασάνων ἀπό διωγμούς συναδέλφων, θεωρεῖται μιά προσωπικότητα ἀμφιλεγόμενη.

Ἀρχιεράτευσε στίς Σέρρες πρό καί μετά τήν κατάληψη τῶν Σερρών ἀπό τοὺς Τούρκους τοῦ 1383. Ἐκλέχτηκε μέ κανονικές ψήφους τῆς συνόδου στά τελευταία χρόνια τῆς δεύτερης πατριαρχείας τοῦ Θεοφίλου Α' (1364-1376) καί χειροτονήθηκε κανονικά ἀρχιερέας τῶν Σερρών. Καταδιώχθηκε σκληρά ἀπό τόν ἀσυμβίβαστο ὡς πρός τό χαρακτήρα ἐχθρό του μητροπολίτη τῆς Σεβαστείας Μακάριο.

Ὁ Μακάριος ὡς συνοδικός στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, μαζί μέ ἄλλους δύο μητροπολίτες, ἀντέδρασαν στήν ἐκλογή καί τή χειροτονία του μέ πολλές καί σοβαρές κατηγορίες γιά δῆθεν ἐγκλημα φόνου κ.λ.π. Ὅταν ὁ Μακάριος ἔγινε πατριάρχης Κων/πόλεως (1376-1379) συνέχισε μέ κάθε τρόπο τήν καταδίωξη τοῦ Ματθαίου. Κατασκεύαζε μέ τή φαντασία του διάφορες συκοφαντικές ἱστορίες σέ βάρος του προκειμένου νά τόν ἐξαναγκάσει νά παραιτηθεῖ τῆς ἀρχιερωσύνης. Προέτρεψε μέ ἔγγραφο τοὺς ἄρχοντες τῶν Σερρών νά τόν διώξουν μέ ὕδρεις καί πληγές ἀπό τήν μητρόπολή τους. Ἄν ἦταν δυνατόν νά τόν ἐδιώχναν γυμνο χωρίς χιτῶνα ἀπό τήν πόλη.

Στίς ἐπιστολές του πρός τό Ματθαῖο τόν ἀποκαλεῖ ἱερέα τῆς Ἐκκλησίας Σερρών, ἀπλοῦν προϊστάμενο, καί ὄχι μητροπολίτη Σερρών. Τόν καλοῦσε ἐπίμονα στήν Κων/πολη γιά νά δικασθεῖ. Ὁ Ματθαῖος ὁμως συνεχῶς ἀνέβαλε.

Δέν γνωρίζουμε ἂν τόν κατέστησαν ἀργό ἢ τόν φυλάκισαν στίς Σέρρες γιά τίς ἐξαπολυθεῖσες σέ βάρος του κατηγορίες τοῦ Μακαρίου⁸⁶. Ὅταν τό 1379 κα-

θεραίθηκε ὁ Μακάριος ἀπό Πατριάρχης κόπασε ὁ διωγμός του καί ἀρχιεράτευε κανονικά στίς Σέρρες.

Οἱ Τοῦρκοι, κατόπιν μακρῆς πολιορκίας, κατέλαβον τίς Σέρρες στίς 19 Σεπτεμβρίου 1383 καί αἰχμαλώτισαν μαζί μέ πολλούς προκρίτους καί τό μητροπολίτη Σερρών Ματθαῖο Φακρασῆ.

Τόν αἰχμαλώτισαν, ὅπως λέγεται, ἐπειδή πρωτοστάτησε καί αὐτός στή σθεναρά ἀντίσταση κατά τήν πολιορκία τῆς πόλεως Σερρών. Τόν ὀδήγησαν αἰχμάλωτο στά σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς καί τόν πούλησαν ὡς δοῦλο ἀντί μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ. Τέσσερα χρόνια (1383-1387) περιπλανήθηκε καί ὑπέστη πολλά δεινά, ἀπερίγραπτες κακώσεις, μαστιγώσεις, ταλαιπωρίες καί ταπεινώσεις.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσ/νίκης Ἰσίδωρος μᾶς πληροφορεῖ σέ μία ὁμιλία του, ὅτι ὁ Ματθαῖος περιέπεσε σέ χειρόστη αἰχμαλωσία. Φυλακίστηκε, δέθηκε μέ ἀλυσίδες, πέρασε πολλές συμφορές, κακονχίες καί μαρτύρια τέσσερα χρόνια. Στίς ἀρχές τοῦ 1384 τοῦ ἔγραψε ἐπιστολή περιγράφοντας τά δεινά τῶν αἰχμαλώτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπό τοὺς Τούρκους. Τόν παρηγορεῖ γιά τίς θλίψεις του καί μέ πολλά ἀγιογραφικά χωρία ἀποδεικνύει ὅτι ὅλα αὐτά, ἔχουν παιδαγωγικό ἀπό τό Θεό σκοπό, ὅπως οἱ ἄνεμοι καί οἱ χιονοθύελλες στά δένδρα⁸⁷.

Ἐξαντλήθηκε ὁ Ματθαῖος, ἔγινε ράκος, *«ὡς τέταρτον ἔτος ἄγει, ἀφοῦ τῇ κακίᾳ περιέπεσε αἰχμαλωσία δεσμοῖς καί φυλακαῖς ταλαιπωρῶν ἀεί καί ταῖς ἀπό τούτων συμφορῶν πιεζόμενος καί νῦν πωληθεῖς ἐπὶ μεγάλῳ τιμήματι καί ἐγγυητάς δοῦς φιλοχρήστους ἀνθρώπους. Γιά νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν δουλεία ἔπρεπε νά δώσει στό ἀφεντικό του τά χρήματα πού τόν ἀγόρασε ὡς δοῦλο. Γιά νά ἐξοικονομήσει τά χρήματα τῆς ἀπελευθερώσεώς του «ἐξῆλθε περιπατῶν πλανώμενος καί ζητῶν ἐλεημοσύνην παρά τῶν χριστιανῶν,*

86. Μαννουήλ Γεδεών, Πατριαρχικοί Πίνακες, σ. 445.

87. Σπύρου Λάμπρου, Νέος Ἑλληνομνήμων, τόμ. Θ' (1912) 353.

ὡς ἂν ἐλευθερώσει ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἐγγνητάς»⁸⁸. Περιήρχετο περιπλανώμενος γιὰ πολὺ χρόνον στοὺς δρόμους ζητώντας ἐλευθεροσύνη ἀπὸ τοὺς χριστιανούς. Ἐλευθερώθηκε ἀπὸ δούλος πληρώνοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀγορᾶς του, Καιρὸ εἶχε νὰ λάβει μέρος σὲ θεία Λειτουργία καὶ νὰ μεταλάβει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Ὁ πατριάρχης Νεῖλος (1380-1388) μετὰ ἀπὸ πληροφορίες πού πῆγε γιὰ τὴν ἀδικία καὶ τὰ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας του διερεῦνησε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὄλου θέματος Ματθαίου καὶ μέ συνοδικὴ ἐξέτασιν (διάγνωσιν) τὸ Μάϊο τοῦ 1387 ἀποφάνθηκε ὅτι τὰ λεγόμενα τοῦ Μακαρίου κατὰ τοῦ Ματθαίου, ἦταν «ψευδῆ, ἀνυπόστατα, σαθρὰ καὶ προδήλως κατεργασμένα», δηλαδή καθαρές προκατασκευασμένες συκοφαντίες πού ὀφείλονταν στὴν προσωπικὴ ἀντιπάθεια Μακαρίου.

Ὁ Ματθαῖος ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τίς κατηγορίες, καὶ ἀποκαταστάθηκε στὴ Μητρόπολιν Σερρών. Ἡ ἀπόφασιν τοῦ Πατριάρχου ἐγγράφη «*Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος, διαμένειν τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Σερρών ἀθῶον πάντι καὶ ἀνεύθυνον ἀπὸ τῶν κατ' αὐτοῦ γραφέντων ἐγκλημάτων...*»⁸⁹.

Δέν ἐπέστρεψε ἀμέσως στίς Σέρρες, ἀλλὰ παρέμεινε μέχρι τὸ Μάϊο τοῦ 1388 ὡς συνοδικὸς στό πατριαρχεῖο. Στό διάστημα τῆς ἀπουσίας του ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Σερρών ἀπὸ τὸ 1383 μέχρι τὸ Μάϊο τοῦ 1388 διοικοῦσε προεδρικῶς ὁ Ζιχνῶν Ματθαῖος. Ὑπόγραφε «*ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ πρόεδρος Σερρών καὶ τὰ δίκαια ἔχων τοῦ παναγιωτάτου μου ἀυθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμένου πατριάρχου καὶ ὑπέρτιμος Ματθαῖος*».

Ἀπὸ τῆς ἀθώωσός του καὶ μετὰ συμμετεῖχε σὲ πολλές πατριαρχικὲς συνοδικὲς συνεδριάσεις. Στάλθηκε μαζί μέ ἄλλους

τὸ Μάϊο τοῦ 1387 ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου γιὰ νὰ ἐπιλύσει τίς διαφορὰς μεταξύ τῶν μητροπόλεων Ἐφέσου καὶ Σμύρνης. Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1389 ἔλαβε μέρος στίς συνεδριάσεις τῆς πατριαρχικῆς συνόδου γιὰ τὰ δίκαια τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος. Συμμετεῖχε σὲ πολλές ὑποθέσεις ὑπογράφοντας τίς ἀποφάσεις μέ τὸν τίτλο «*Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σερρών Ματθαῖος*»⁹⁰.

Τὸ Φεβρουάριον τοῦ 1389 ὑπόγραψε τὴν πατριαρχικὴ ἀπόφασιν γιὰ τὸ μητροπολίτη Κιέβου Ρωσίας Κυπριανὸ πού συκοφαντήθηκε καὶ ἀθωώθηκε μέ τὴν φράσιν «*Ὁ Σερρών Ματθαῖος χρεωστικῶς ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης, πολλά εἰπῶν καὶ πράξας γνώμη καὶ χειρὶ ὑπέγραψα*». Τὸ νόημα τῆς φράσεώς του δείχνει πόσο πολὺ ἐνήργησε γιὰ τὴν ἀπονομή τοῦ δικαίου ὡς παθὼν τὰ ἴδια καὶ αὐτός.

Ἡ ἀρχιερατεία του χωρίζεται στὴν πρό τῆς ἀλώσεως τῶν Σερρών ἀπὸ τοὺς Τούρκους περίοδο 1379-1383 καὶ στὴν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του ἀπὸ δούλος 1387-1392 ἢ 1394.

Οἱ ἐπισκοπικοὶ πίνακες τῶν διαφορῶν ἱστορικῶν διαφωνοῦν ὡς πρὸς τὴν ὡς ἂνω χρονολογία τῆς ἀρχιερατείας του. Ἀναβιβάζουν τὴν ἀρχιερατεία του μέχρι τὸ 1400 μ.Χ. ἀπὸ ἓνα σταλμένο ἀπὸ τρεῖς Μητροπολίτες γράμμα πρὸς ὄλους τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς θεοφίλους χριστιανούς ἄρχοντες. Παρακαλοῦνταν στό γράμμα αὐτὸ νὰ συγκεντρώσουν τὰ λίτρα, ἑπτὰ χιλιάδες ἄσπρα, γιὰ νὰ ἀπελευθερώσουν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ταρχανιώτη πού αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ πειρατὲς στὴν Καλλιόπολιν. Τὸ ὑπογράφει τρίτος στὴ σειρά ἓνας μητροπολίτης ὀνόματι Ματθαῖος. Νομίζουν ὅτι αὐτός ἦταν ὁ Σερρών Ματθαῖος, πού πρωτοστάτησε στὴν ἐνέργειαν αὐτὴ λόγω τῶν παθημάτων του. Εἶναι λάθος διότι πρόκειται περὶ ἄλλου Ματθαίου.

88. Πέτρου Πέννα, Ἱστορία τῶν Σερρών, σσ. 58-59 Μύλκοσε - Μούλερ, Ἄκτα, τόμ. Β', σ. 77.

89. Μ.Μ., Ἄκτα, τόμ. Β', σσ. 77-79.

90. Acta τόμ. Β', σελ. 138. τόμ. 2, σσ. 96, 98, 106, 129, 116, 131 καὶ 148. Ἐκκλησ. Ἀλήθεια τόμ. ΚΕ, ἔτος 1905, σ. 58.

ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟ ΕΘΡΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Του Νίκου Μπαλάνου, Ίατροϋ

Θρησκευτική έορτή χαρακτηρίζουμε τήν ημέρα πού αφιερώνουμε στή λατρεία ή στήν ανάμνηση ενός σπουδαίου γεγονότος ιδιαίτερα θρησκευτικού.

Στήν έλληνική αρχαιότητα κυριότερες γιορτές ήταν τά Διονύσια, τά Έλευσίνα, τά Παναθήναια, πού ήταν καθαρά θρησκευτικές έορτές, καί τά Όλύμπια, τά Πύθια, τά Νέμεα καί τά Ίσθμια πού ήταν κατ' έξοχήν άθλητικές έορτές.

Οί χριστιανικές έορτές, πού έχουν καθοριστεί καί καθιερωθεί στήν Όρθόδοξη Χριστιανική Έκκλησία μας, αναφέρονται στή ζωή του Χριστου, της Παναγίας καί των άγιων καί μαρτύρων της Έκκλησίας μας. Αρχαιότερες χριστιανικές έορτές είναι τό Πάσχα καί ή Πεντηκοστή. Η Κυριακή, πού αντικατέστησε τό έβραϊκό Σάββατο, έορτάζεται σέ ανάμνηση της Άνάστασης του Κυρίου μας Ίησου Χριστου.

Έορτές του χριστιανικού έορτολογίου πού έχουν καθοριστεί από τήν Όρθόδοξη Έκκλησία διακρίνονται σέ Δεσποτικές, έφσον είναι αφιερωμένες στό Χριστό καί Δεσπότη της ζωής μας, οί κυριότερες των όποιων είναι τά Χριστούγεννα (25 Δεκεμβρίου), ή Περιτομή του Κυρίου (1η Ίανουαρίου), τά Θεοφάνεια (6η Ίανουαρίου), ή Ύπαπαντή του Χριστου (2 Φεβρουαρίου), ή Μεταμόρφωση του Σωτήρος (6 Αυγούστου), ή Ύψωση του Τιμίου Σταυρου (14 Σεπτεμβρίου). Οί έορτές αυτές ονομάζονται καί ακίνητες, γιατί ή ημερομηνία τους δέν μεταφέρεται, οϋτε μετα-

βάλλεται.

Σέ αντίθεση μέ τίς παραπάνω έχουμε καί τίς κινητές έορτές, πού ή ημερομηνία τους αλλάζει κάθε χρόνο. Έορτές του είδους αυτου είναι ή Κυριακή του Τελώνου καί Φαρισαίου, μέ τήν όποία αρχίζει ή περίοδος του Τριωδίου, καί στή συνέχεια της Μεγάλης Έβδομάδος καί τελειώνει μέ τον έορτασμό της Άναστάσεως του Χριστου.

Στό διάστημα αυτό κατά σειράν παρεμβάλλονται οί Κυριακές του Άσώτου Υιου, των Άπόκρεω καί της Τυροφάγου, οί πέντε Κυριακές των Νηστειων καί ή Κυριακή των Βαίων. Η περίοδος αυτή κλείνει μέ τίς ιερές καί κατανυκτικές ακολουθίες της Μεγάλης Έβδομάδος. Κινητή έορτή είναι καί ή Κυριακή του Πάσχα από τήν όποία αρχίζει ή Διακαινήσιμο Έβδομάδα πού τελειώνει μέ τήν Κυριακή του Άντίπασχα ή του Θωμά.

Έκτός από τίς χριστιανικές καί τίς έθνικές έορτές ή Έκκλησία μας έορτάζει καί διπλές έορτές, τίς έθνηκοθησκευτικές, όπως θεωρούνται ή 25η Μαρτίου, κατά τήν όποία έμεις οί Έλληνες τιμούμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου καί τήν Έθνεγεργσία του 1821, καί τήν Φωτοφόρο Σκέπη της Παναγίας κατά τον νικηφόρο για τήν πατρίδα μας έλληνοϊταλικό πόλεμο του 1940 (28η Όκτωβρίου). Ως Ελλάδα καί ως Έλληνες συμμετέχουμε καί σέ έορτές κοσμικές, στίς όποιες μετέχουν όλοι οί λαοί, όπως π.χ. στήν έορτή για τήν Ημέρα της Παγκόσμιας Υγείας (7η Απριλίου), στήν έορτή της Μητέρας (δεύτερη

Κυριακή του Μαΐου), στην έορτή του Έρωθρου Σταυροῦ (7η Μαΐου) καί στίς έορτές τῆς Πρωτοχρονιάς καί τῆς Πρωτομαγιάς.

Στήν Ἐκκλησία μας θεία Λειτουργία λέμε τήν ἀκολουθία κατά τήν ὁποία τελεῖται τό μυστήριό τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Στίς γνωστές σέ μᾶς Λειτουργίες ἀνήκουν:

α) Ἡ Λειτουργία τοῦ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, πού τελεῖται στίς 23 Ὀκτωβρίου, ὅταν ἐορτάζεται ἡ μνήμη του.

β) Ἡ Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Τελεῖται 10 φορές τό χρόνο: Στίς πρῶτες πέντε Κυριακές τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, τήν παραμονή τῶν Θεοφανείων, τήν Μεγάλη Πέμπτη, τό Μέγα Σάββατο καί τήν 1η Ἰανουαρίου, πού ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

γ) Ἡ Λειτουργία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τελεῖται ὅλες τίς ἡμέρες τοῦ χρόνου, ἐκτός ἀπό τίς ἡμέρες πού τελοῦνται οἱ ἄλλες λειτουργίες πού προαναφέραμε.

δ) Ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων (Δώρων). Τελεῖται τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ, τῇ Μεγάλῃ Τρίτῃ καί τῇ Μεγάλῃ Τετάρτῃ. Ἐπίσης τελεῖται τήν Τετάρτη καί Παρασκευή σ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς. Ἡ λειτουργία φέρει αὐτό τό ὄνομα, γιατί ὁ «ἄρτος» καί ὁ «οἶνος» τῆς Κοινωνίας ἔχουν ἀγιασθεῖ ἀπό τήν Λειτουργία τῆς προηγούμενης Κυριακῆς. Οἱ λειτουργοί ἱερεῖς στή Λειτουργία αὐτή φοροῦν πένθιμα ἄμφια. Τό μάθημα πού ἀσχολεῖται μέ τήν ἱστορία καί μέ τήν ἐξήγηση τῆς θείας λατρείας λέγεται Λειτουργική. Στή Λειτουργική ἐξετάζεται:

α) ὁ τύπος τῆς λατρείας (ναοί, ἱερά σκευή κ.ἄ.), **β)** ὁ χρόνος αὐτῆς (έορτές, ἱστορία τῶν ἁγίων) καί **γ)** κυρίως ὁ τρόπος τῆς λατρευτικῆς διαδικασίας (ιερές ἀκολουθίες).

Τά βιβλία πού περιέχουν τήν ἀκολουθία τῆς Θείας Λειτουργίας ὅπως καί κάθε ἄλλη ἀκολουθία τῆς Ὁρθόδοξης λατρείας, τά λεγόμενα λειτουργικά βιβλία, εἶναι:

1ο. Τό τυπικό: εἶναι τό βιβλίό πού τό συμβουλευόνται τόσο οἱ ἱερεῖς ὅσο καί οἱ ἱεροψάλτες, γιατί περιέχει τήν τάξη μέ τήν ὁποία πρέπει νά τελοῦνται οἱ έορτές καί οἱ

ιερές ἀκολουθίες.

2ο. Ἡ Θεία Λειτουργία: Ὑπάρχει σέ ξεχωριστή φυλλάδα ἢ τό Ἱερατικό καί εἶναι τμήμα τοῦ Εὐχολογίου.

3ο. Τό εὐχολόγιο: τόσο τό μεγάλο ὅσο καί τό μικρό. Τό μικρό ὀνομάζεται καί ἀγιασματάριο. Τά Εὐχολόγια περιέχουν τίς εὐχές τοῦ Ἐσπερινοῦ, τοῦ Ὁρθρου, τοῦ ἀγιασμοῦ καί τίς ἀκολουθίες τῶν μυστηρίων π.χ. τοῦ βαπτίσματος, τοῦ χρίσματος, γάμου κ.λπ.

4ο. Τό Ἀρχιερατικό, βιβλίό πού χρησιμοποιεῖται ἀποκλειστικά ἀπό τοὺς ἀρχιερεῖς.

5ο. Τό Εὐαγγέλιο πού ἐκφωνεῖται μόνο ἀπό τοὺς ἱερεῖς καί διακόνους καί περιέχει περικοπές ἀπό τά Εὐαγγέλια τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν Ματθαίου, Μάρκου, Λουκά, Ἰωάννου.

6ο. Ὁ Ἀπόστολος. Ἐκφωνεῖται πρό τοῦ Εὐαγγελίου ἀπό ψάλτες καί βοηθοὺς. Περιέχει τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καί τίς Ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρός τοὺς Ἑβραίους, Ρωμαίους, Κορινθίους, Κολοσσαεῖς, Φιλιππησίους κ.ἄ. καί ἄλλων ἀποστόλων.

7ο. Τό Ψαλτήριον πού περιέχει κυρίως τοὺς ψαλμούς, μελίρρυτα ποιήματα τοῦ προφητάνακτος Δαβίδ, πού ἀναγινώσκονται ἢ ψάλλονται καί ἀποτελοῦν πνευματική κυψέλη τῶν ἐκκλησιαστικῶν μουσικοσυνθετῶν.

8ο. Τό Ὡρολόγιο πού περιλαμβάνει τίς ἀκολουθίες τοῦ Μεσονυκτικοῦ, τοῦ Ὁρθρου, τοῦ Ἐσπερινοῦ, τοῦ Ἀποδείπνου, τῶν Ὡρῶν, τοὺς χαιρετισμούς τῆς Θεοτόκου, καθώς καί διάφορα τροπάρια καί κοντάκια.

9ο. Τό Τριώδιο περιλαμβάνει ἀκολουθίες, τροπάρια, κανόνες γιά τήν περίοδο ἀπό τήν Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως τό Μέγαλο Σάββατο. Πολλοί συγγραφεῖς ἀναφέρουν ὅτι τό βιβλίό αὐτό ὀνομάζεται Τριώδιο ἀπό τίς τρεῖς ὠδές πού περιέχουν οἱ κανόνες τοῦ Τριωδίου σέ ἀντίθεση μέ τοὺς συνήθεις κανόνες, πού περιέχονται στά ἄλλα λειτουργικά ἐκκλησιαστικά βιβλία, ὅπου οἱ κανόνες περιέχουν ἐννέα ὠδές, ἢ τελευταία (ἐνάτη) εἶναι ἀφιερωμένη πάντοτε στήν Παναγία.

Ἡ λέξη ὠδή προέρχεται ἀπό τήν ἀρχαία

έλληνική λέξη αοιδή, παράγωγο του ρήματος αείδω, ἄδω πού σημαίνει τραγουδῶ και στην ἐκκλησιαστική ὕμνολογία ψάλλω.

10ο. Τά Μηνιαῖα ἐκκλησιαστικά βιβλία, εἶναι δώδεκα τόν ἀριθμό, ἕνα γιά κάθε μήνα του ἔτους, μέ ἐκκλησιαστική λειτουργική ὕμνολογία γιά τούς ἑορταζομένους ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας σέ καθημερινή βάση και σέ ὅλες τίς μορφές τῆς ἀπαράμιλλης ἐκκλησιαστικῆς ποιήσης (ὅπως ἀπολυτίκια, καθίσματα, ὠδές, κανόνες, ἔξαποστειλάρια, πασαπνοάρια, δοξαστικά, καταβασίες κ.ἄ.).

11ο. Ἄλλο ἐκκλησιαστικό λειτουργικό βιβλίο εἶναι τό Πεντηκοστάριο. Τό βιβλίο αὐτό περιέχει συνεχή ἀκολουθία 57 ἡμερῶν, δηλαδή ἱερές ἀκολουθίες πού ἀρχίζουν ἀπό τήν ἁγία και μεγάλη Κυριακή του Πάσχα και τελειώνουν τήν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων, ἀφοῦ πρῶτα περιλάβουν τίς μεγάλες δεσποτικές ἑορτές τῆς Ἀναλήψεως του Χριστοῦ και τῆς Πεντηκοστῆς.

12ο. Ἡ Παρακλητική ἢ Ὀκτώηχος περιλαμβάνει σέ ὀκτώ ἤχους τήν ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας μας σέ σειρά ὀκτώ ἑβδομάδων πού στή συνέχεια ἀνακυκλώνονται και ἐπα-

ναλαμβάνονται. Καλύπτουν ὅλες τίς ἡμέρες του ἔτους ἐκτός ἀπό τήν περίοδο πού ἀρχίζει ἀπό τήν Κυριακή του Τελῶνου και Φαρισαίου μέχρι τήν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων (Τριῶδιο - Πεντηκοστάριο).

Ἡ Ὀκτώηχος περιλαμβάνει τήν ἀναστάσιμη ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας μας σέ ὀκτώ ἤχους κατά σειρά τῶν ὀκτώ ἑβδομάδων και κάθε ἑβδομάδα ἀλλάζει ὁ ἤχος (τό μέλος) τῶν ψαλλομένων τροπαρίων και μετά ταῦτα ἐπαναλαμβάνονται. Ἀποτελεῖ ἡ Ὀκτώηχος τό χρησιμότερο λειτουργικό βιβλίο ὄλων τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἑβδομάδας, πολύ χρήσιμο γιά τούς ἱεροψάλτες.

Ἐκτός ἀπό τίς Δεσποτικές Ἑορτές ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει και τίς Θεομητορικές Ἑορτές. Οἱ Ἑορτές αὐτές ἀναφέρονται στήν Παρθένο Μαρία και εἶναι τό Γενέσιον ἢ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου (8η Σεπτεμβρίου), τά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (21η Νοεμβρίου), ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου (25η Μαρτίου) παράλληλα μέ τήν ἐθνική ἑορτή τῆς Ἀπελευθέρωσης τῆς Ἑλλάδας ἀπό τόν τουρκικό ζυγό. Ἀκολουθεῖ ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου (15η Αὐγούστου) πού ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες Χριστιανοί τήν γιορτάζουμε πανηγυρικά, θεωρώντάς την ὡς τό «Πάσχα του Καλοκαιριοῦ». Πλούσιο εἶναι τό ἑορτολόγιο και ἀπό τίς ἑορτές τῶν ἁγίων, πού διαιροῦνται σέ ἑορτές τῶν Ἀποστόλων, Εὐαγγελιστῶν και Μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας και σέ ἑορτές τῶν πατέρων και ἱεραρχῶν και τῶν προφητῶν. Στίς ἑορτές αὐτές πρέπει νά προσθέσουμε και ἐκείνην τῶν Ἀρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, πού στήν πόλη μας, τίς Σέρρες, εἶναι πολιοῦχοι και προστάτες. Στή μνήμη τους εἶναι ἀφιερωμένος ὁ Μητροπολιτικός Ναός τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαήλ και Γαβριήλ.

Ὅλες οἱ προσευχές, οἱ δεήσεις, οἱ ψαλμωδίες ἀνάμεικτες μέ μυσταγωγία και κατάνυξη και ὕμνους ἀγγελικούς κατευθύνονται ὡς θυμίαμα ἐνώπιον του θρόνου του παντοδύναμου και πανάγαθου Θεοῦ στά οὐράνια σκηνώματα τῆς δημιουργίας του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροθεσία Ίερέως

Κατά τή θεία Λειτουργία πού τέλεσε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος στόν Ἱ. Ναό Ἁγίου Γεωργίου Μεσοκόμης, τήν Κυριακή, 24 Αὐγούστου, χειροθέτησε σέ Οἰκονόμο τόν ἐφημέριο τοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Ἐλευθέριο Ναλμπάντη.

Ἡ ἑορτή τοῦ Τιμίου Προδρόμου

Τήν 28η καί 29η Αὐγούστου, πραγματοποιήθηκε μέ κατάνυξη καί βυζαντινή μεγαλοπρέπεια, ἡ πανήγυρη τῆς Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών.

Τήν Πέμπτη, 28 Αὐγούστου, παραμονή τῆς ἑορτῆς τελέσθηκε πανηγυρικός ἀρχιερατικός ἑσπερινός μέ ἀρτοκλασία, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου, ὁ ὁποῖος καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο.

Τήν Παρασκευή, 29 Αὐγούστου, κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, τελέσθηκε ὁ ὄρθρος καί πανηγυρική θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου. Ἐν συνεχείᾳ στή φιάλη τῆς Μονῆς ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε Ἁγιασμό καί μίλησε ἐπίκαιρα.

Ὁ Σεβασμιώτατος στό Σιδηρόκαστρο

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, μετά ἀπό εὐγενική πρόσκληση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, τό Σάββατο, 30 Αὐγούστου, μετέβη στό Σιδηρόκαστρο καί ἔλαβε μέρος στόν πανηγυρικό Ἑσπερινό μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Παναγίας πού τελέσθηκε στό ἱερό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Σιδηροκάστρου. Στό τέλος τοῦ πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ ἀκολούθησε ἡ λιτανεία τῆς Εἰκόνας τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Παναγίας, στήν πόλη τοῦ Σιδηροκάστρου.

Ἱερατική Σύναξη

Σύναξη τῶν κληρικῶν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας πραγματοποιήθηκε στόν Ἱερό Καθεδρικό καί Προσκυνηματικό Ναό Ἁγίων Θεοδώρων Σερρών, τή Δευτέρα, 1η Σεπτεμβρίου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑναρξης τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους.

Τό πρωῖ τελέσθηκε ἀρχιερατική θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας χειροθέτησε **α)** σέ Πρωτ/ρους τούς κληρικούς: π. Δῆμο Σαμουράκη καί π. Μάριο Ἀφεντίδη.

β) σέ Σταυροφόρο Οἰκονόμο τόν π. Ἰωάννη Καραμανλή, **γ)** σέ Οἰκονόμους τούς: π. Θεοφάνη Πελέκη, π. Ἰωάννη Τσογκαρλή, π. Ἰωάννη Πετρακόπουλο, π. Φώτιο Κων/νου, π. Μάρκο Σκαπῆ, καί π. Δημήτριο Κρουσταλλοῦδη, καί **δ)** Πνευματικούς - Ἐξομολόγους τούς: π. Λεωνίδα Χατζηπαζαροῦ, π. Ἰωάννη Πάππο, π. Στυλιανό Κουκουλά, π. Γεώργιο

Ἡλιάδη, π. Χρῆστο Μώραλη, π. Ἀντώνιο Μπαμπλούδη, π. Ἀθανάσιο Μάνθου, π. Δῆμο Σαμουράκη καί π. Ἀθανάσιο Μαρτίνο.

Ἀκολούθως ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας ἀναφέρθηκε σέ ἐκκλησιαστικά θέματα. Ἰδιαίτερη ὅμως ἦταν ἡ ἀναφορά του στό θέμα τῆς ἐνίσχυσης τοῦ Κοινωνικοῦ Παντοπωλείου, ὥστε τήν περίοδο αὐτή τῆς μεγάλης οικονομικῆς ὑφεσης νά ἀνακουφιστοῦν περισσότερο ἀδελφοί μας.

Μετά τό διάλογο ὁ Σεβασμιώτατος ἀπήλυθε τίς

ἐγκάρδιες εὐχές του πρὸς ὄλους, γιὰ τὸ νέο ἐκκλησιαστικὸ ἔτος.

Ὁ Σεβασμιώτατος στὴν Αἴγινα

Τὸ διήμερο 2 καὶ 3 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος μετέβη στὴν Αἴγινα κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, καὶ ἔλαβε μέρος στὶς λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς μνήμης τῆς ἀνακομιδῆς τῶν σεπτῶν λειψάνων τοῦ πολιοῦχου καὶ προστάτου ἁγίου Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ.

Τὴν Τρίτη, 2 Σεπτεμβρίου, παραμονὴ τῆς ἐορτῆς τελέσθηκε ὁ μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός στὸ νέο παμμεγέθη Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀτλάντας κ. Ἀλεξίου, τοῦ σεπτῶν μας ποιμενάρχου κ. Θεολόγου καὶ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου κ. Ἐφραίμ.

Τὴν Τετάρτη, 3 Σεπτεμβρίου, κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τελέσθηκε πολυαρχιερατικὴ θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀτλάντας κ.

Ἀλεξίου ἐνῶ τὸ θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος. Ἐν συνεχείᾳ σχηματίσθηκε λιτανευτικὴ πομπὴ πέριξ τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τελέσθηκε Ἀρχιερατικὸ Τρισάγιο στὸν τάφο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Ἱεροθέου τοῦ καὶ κτίτορος τοῦ Ἱ. Ναοῦ.

Προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ Ἑνορίας Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Σερρῶν

Ἡ Ἑνορία Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Σερρῶν, στὸ πλαίσιο τῶν ποιμαντικῶν δραστηριοτήτων τῆς πραγματοποιήσεως προσκυνηματικῆς ἐκδρομῆς, στὸ ἱερό νησί Μεγαλόχαρης Τήνου, στὶς 3, 4 καὶ 5 Σεπτεμβρίου 2014.

Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε προσκύνημα στὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Πε-

λαγίας καὶ στὸ Ναὸ τῆς Μεγαλόχαρης ὅπου καὶ τελέσθηκε θεία Λειτουργία. Οἱ προσκυνητὲς εἶχαν τὴν εὐλογία νὰ παρακολουθοῦν τόσο τὶς παρακλήσεις τῆς Παναγίας μας ὅσο καὶ τοὺς Ἑσπερινούς, ἀλλὰ καὶ νὰ περιηγηθοῦν τὸ Νησί.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ στὶς Σέρρες προσκύνησαν στὴν Ἱ. Μ. Ὁσίου Ἐφραίμ στὴν Κονταριώτισσα Πιερίας. Πλούσιοι σὲ πνευματικὲς ἐμπειρίες, ἐπέστρεψαν στὶς Σέρρες, μὲ τὴν εὐχὴ νὰ τοὺς ἀξιώσει ὁ Θεὸς καὶ τοῦ χρόνου.

Ἡ ἔλευση τῆς τιμίας κάρας τοῦ ὁσίου πατρὸς Δαυὶδ τοῦ Γέροντος στὸν Ἱερό Ναὸ Εὐγγελιστρίας Σερρῶν

Ἐχωριστὴ εὐλογία καὶ τιμὴ ἀπετέλεσε γιὰ τὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία καὶ γιὰ τὴν πόλη τῶν Σερρῶν ἡ ἔλευση τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς τιμίας κάρας τοῦ ὁσίου

ου πατρός Δαυίδ τοῦ Γέροντος, στόν Ἱερό Ναό Εὐαγγελιστρίας Σερρών, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, κατά τήν ὁποία πανηγυρίζει τό Ἱερό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς «Κυρίας τῶν Ἀγγέλων».

Ἡ τιμία κάρα μεταφέρθηκε ἀπό τούς πατέρες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Δαυίδ π. Νικόδημο καί π. Γαλακτίωνα, τήν Κυριακή, 7 Σεπτεμβρίου τό ἀπόγευμα, καί τέθηκε πρός προσκύνηση στόν Ἱ. Ναό Εὐαγγ-

γγελιστρίας Σερρών. Ἡ ὑποδοχή πραγματοποιήθηκε ἀπό τό Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Θεολόγο, ἐπικεφαλῆς τοῦ Κλήρου καί τοῦ λαοῦ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Ἀκολούθησε Δοξολογία καί ὁ μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός τῆς ἑορτῆς τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

Τή Δευτέρα, 8 Σεπτεμβρίου, τελέσθηκε πανηγυρική θεία Λειτουργία κατά τήν ὁποία τό θεῖο λόγο κήρυξε ὁ προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Ἰορδάνης Θεμελίδης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στή μεγάλη Θεομητορική ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου καί στόν ὅσιο Δαυίδ τό Γέροντα. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας μετά τόν Ἑσπερινό τελέσθηκε ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου καί τό βράδυ Ἀγρυπνία στήν ὁποία προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος.

Ἡ τιμία κάρα τοῦ ὁσίου Δαυίδ παρέμεινε στόν Ἱ. Ναό Εὐαγγελιστρίας ἕως τήν Παρασκευή, 12 Σεπτεμβρίου. Κατά τήν διάρκεια ὅλων αὐτῶν τῶν ἡμερῶν τελούνταν Ἱερές Ἀκολουθίες πρός ἀγιασμό τῶν πιστῶν. Πλήθος πιστῶν προσήλθαν καί προσκύνησαν τό ἱερό λείψανο καί ἔλαβαν τή χάρη, τήν εὐλογία καί τόν ἀγιασμό τοῦ ὁσίου Δαυίδ τοῦ Γέροντος.

Ὑποδοχή τῆς φλόγας τῆς αἰμοδοσίας

Τῆ φλόγα τῆς ἐθελοντικῆς αἰμοδοσίας ὑποδέχθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος, τήν Παρασκευή, 12 Σεπτεμβρίου, στήν Ἱερά Μητρόπολη, στό πλαίσιο τῆς 12ης πανελληνίας λαμπαδηδρομίας τῶν συλλόγων ἐθελοντῶν αἰμοδοτῶν. Τούς λαμπαδηδρόμους ἀλλά καί τήν πανελλήνια ὁμοσπονδία ἐθελοντῶν αἰμοδοτῶν, συνεχάρη ὁ Σεβασμιώτατος γιά τό ἔργο τους. Ἀναφέρθηκε στή σημασία τῆς ἐθελοντικῆς αἰμοδοσίας καί κάλεσε τούς πολίτες νά προσφέρουν τό πολύτιμο ἀγαθό, τό αἷμα, πού εἶναι τόσο σημαντικό γιά τήν ἀνθρώπινη ζωή.

Ἀγιασμός στίς νέες ἐγκαταστάσεις τοῦ «Ράδιο-Κιβωτός»

Τήν Δευτέρα, 15 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τόν ἀγιασμό στίς νέες ἐγκαταστάσεις τοῦ «Ράδιο - Κιβωτός», μέ τήν παρουσία ὅλων τῶν ἐθελοντῶν παραγωγῶν, συνεργατῶν, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ σταθμοῦ πατρός Ἀναστασίου Καμπουρίδη, τῶν τεχνικῶν καί ἄλλων.

Τό «Ράδιο - Κιβωτός» μεταφέρθηκε,

μέ πρωτοβουλία και απόφαση του Ἐπισκόπου μας, στό ἰσόγειο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κεμηλιαρχείου μας (Παπαπαύλου 48) πού διαμορφώθηκε κατάλληλα γιά τίς ἰδιαίτερες συνθήκες πού χρειάζεται ἓνα ραδιόφωνο.

Μετά τόν Ἁγιασμό ὁ Σεβασμιώτατος στή σύντομη προσλαλιά του ἀναφέρθηκε στή σπουδαιότητα καί ἰδιαιτερότητα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ραδιοφώνου.

Ἐπεσήμανε καιρία καί σημαντικά θέματα καί ἐξέφρασε τίς θερμές εὐχαριστίες τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ὄλους τούς συντελεστές αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ ἔργου. Τούς παρώτρυνε μάλιστα γιά τήν συνεχὴ βελτίωση τοῦ προγράμματος καί τῶν ἐκπομπῶν, ὥστε νά διακονεῖται μέ τόν καλύτερο τρόπο τό ποιμαντικό ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκολούθησε γόνιμος διάλογος μέ τούς συνεργάτες, οἱ ὁποῖοι μέ ἀνανεωμένη διάθεση καί ὄρεξη θά ξεκινήσουν τό νέο πρόγραμμα τοῦ σταθμοῦ ἀπό τόν Ὀκτώβριο.

Τό «Ράδιο - Κιβωτός» ἔχει πάντα ἀνοιχτές τίς πόρτες του σέ ὄλους γιά νέες ιδέες καί συνεργασίες, καθότι ἀγκαλιάζει καί ἐνώνει ὄλους σάν μιά οἰκογένεια.

Κάθε μέρα λοιπόν μέσα ἀπό τίς νέες ἐγκαταστάσεις τοῦ «Ράδιο Κιβωτός» καί στά 99,3 FM ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔρχεται στά σπίτια μας καί στίς καρδιές μας.

ΙΕ' Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο

Μέ ἰδιαίτερη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε καί φέτος τό Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τό ΙΕ' κατά σειράν, ὑπό

τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου. Θέμα τοῦ Συμποσίου τό ὁποῖο φιλοξένησε ἡ Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, ἀπό 22-24 Σεπτεμβρίου 2014, ἦταν: «**Οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Νυχθημέρου**».

Ἐκατό καί πλέον ἱερεῖς ἀπό τίς Μητροπόλεις τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας εἶχαν τὴν εὐκαιρία νά παρακολουθήσουν τίς δεκατρεῖς ἐνδιαφέρουσες εἰσηγήσεις καί νά λάβουν μέρος στήν ἐπακολουθοῦσα συζήτηση. Εἰδικότερα τὴν πρώτη ἡμέρα, Δευτέρα 22 Σεπτεμβρίου, τό ἀπόγευμα τελέσθηκε ὁ Ἁγιασμός καί ἀκολούθησε ἡ προσφώνηση τοῦ Προέδρου τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ.κ. Δανιήλ. Στή συνέχεια τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμποσίου ἐνώπιον πλειάδος Ἀρχιερέων, Ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καί τῶν λοιπῶν Συνέδρων, κήρυξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος.

Οἱ Εἰσηγήσεις τίς ὁποῖες ἐκφώνησαν Λειτουργιολόγοι Καθηγητές τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν, ἀλλά καί ἄλλοι ἐρευνητές τοῦ ἀντικειμένου τῆς Θείας Λατρείας, κάλυψαν τό βιβλικό ὑπόβαθρο τῶν καιρῶν τῆς προσευχῆς, τὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξή των, τό θεολογικὸ περιεχόμενο καί τὰ σχετιζόμενα μέ τίς Ἀκολουθίες τοῦ Νυχθημέρου ποιμαντικά ζητήματα. Σέ κάθε περίπτωση ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ ἔδωσε τὴν δυνατότητα στοὺς ἱερεῖς - ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων νά ἀκούσουν ἐνδιαφέροντα πράγματα, νά συζητήσουν γιά λειτουργικά θέματα, νά λύσουν σχετικὲς ἀπορίες καί νά μεταφέρουν στίς κατὰ τόπους Ἐκκλησίες

τόν προβληματισμό, τό πνεῦμα καί τίς προτάσεις τοῦ ὡς ἄνω Συμποσίου.

Προσκύνημα στους Ἁγίους Τόπους

Πενθήμερη επίσκεψη στους Ἁγίους Τόπους πραγματοποίησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος ἀπό τήν Τετάρτη 24 ἕως τή Δευτέρα, 29 Σεπτεμβρίου, συνοδευόμενος ἀπό ὀλιγομελή ομάδα κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Ἡ επίσκεψη πραγματοποιήθηκε μέ ἀφορμή τήν ἑορτή τῆς Ὑψώσεως τοῦ

Τιμίου Σταυροῦ (Σάββατο 27 Σεπτεμβρίου), ἡμέρα κατά τήν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τή θεία Λειτουργία στόν Πανάγιο Τάφο μετά τοῦ Μακ. Πα-

τριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου καί ἄλλων Ἱεραρχῶν τοῦ Πατριαρχείου.

Στά Ἱεροσόλυμα ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε συνάντηση μέ τόν Μακ. Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλο

στόν ὁποῖο προσέφερε οἰκονομική βοήθεια ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ χειμαζομένου λαοῦ τῆς Γάζας ἀπό τόν πρόσφατο πόλεμο. Κατά τή διάρκεια τῆς ἐπίσκεψής του

αὐτῆς εἰς τά Ἱεροσόλυμα τιμήθηκε ἀπό τήν Α.Θ. Μακαριότητα τόν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο μέ τόν μεγαλύτεστο αὐτοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων.

Τήν Κυριακή, 28 Σεπτεμβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος συλλειτουργῆσε μέ τόν Μακ. Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο καί τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ναζαρέτ κ. Κυριακό στόν Ἱερό Ναό Τιμίου Σταυροῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναζαρέτ.

Διήμερη ἐκδρομή ἐνορίας Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σεργῶν

Τή Δευτέρα, 13 Ὀκτωβρίου, ἡ ἐνορία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Σεργῶν, πραγματοποίησε ἐκδρομή μέ τόν π. Ἀναστάσιο Πάππο στους νομούς Κοστοριᾶς καί Φλώρινας.

Πρῶτος σταθμός τό Νυμφαίο Φλώρινας, σέ ὑψόμετρο 1300 μ. ἕνας ἀπό τούς σημαντικότερους παραδοσιακούς οἰκισμούς τῆς Ἑλλάδας καί ἕνα ἀπό τά δέκα ὁμορφότερα χωριά τῆς Εὐρώπης. Στό Νυμφαίο ἐπισκέφθηκαν τό περιβαλλοντικό κέντρο ΑΡΚΤΟΪΡΟΥ, πού στεγάζεται στή Νίκειο Σχολή καί εἶχαν μία πολύ καλή ἐνημέρωση γιά τό ἔργο πού ἐπιτελεῖται, ἀπό τό προσωπικό τοῦ κέντρου, σχετικά μέ τή διάσωση καί συντήρηση τῆς ἀρκούδας καί τοῦ λύκου

στά πλαίσια τῆς περιβαλλοντικῆς ἰσοροπίας.

Ἀφοῦ γευμάτισαν στό Νυμφαίο, ἀναχωρήσαμε γιά τή γραφική καί ὁμορφη Κλεισούρα, γνωστή γιά τούς ἐθνικούς της ἀγῶνες, ὅπου τέλεσαν τόν Ἐσπερινό στήν ἱστορική Μονή τῆς Κλεισούρας, πού βρίσκεται σέ μιά δασώδη περιοχή σέ ὑψόμετρο 970 μ. καί ἰδρύθηκε τό 15ο αἶωνα. Τό καθολικό τῆς Μονῆς εἶναι ἀφιερωμένο στό Γενέθλιο τῆς Παναγίας. Ἕνα πρόσωπο πού σημάδεψε τήν ἱστορία τῆς Μονῆς εἶναι ἡ καταγόμενη ἀπό τόν Πόντο Γερόντισσα Σοφία, πού ἀσκήτευσε ἐδῶ ὡς τήν κοιμήσή της τό 1974, πρὶν ἀκόμα ὀργανωθεῖ κοινοβιακή ζωή στή Μονή. Πρόσφατα ἀγιοκατατάχθηκε σέ ἐπίσημη τελετή στήν Καστοριά ἀπό τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαῖο. Προσκύνησαν τό ἱερό λείψανο τῆς Ὁσίας Σοφίας καί λίγο πρὶν βραδιάσει ἔφτασαν στήν Καστοριά, τή μόνη

πόλη στήν Ἑλλάδα πού σώζει σέ μεγάλο βαθμό τή Βυζαντινή μνήμη (Ἰουστινιανούπολη κατά τή Βυζαντινή ἐποχή - περί τίς 80 Βυζαντινές ἐκκλησίες). Τό βράδυ εἶχαν τήν εὐκαιρία νά γνωρίσουμε τήν πόλη.

Τό πρωί τῆς Τρίτης, 14 Ὀκτωβρίου, ξεκίνησαν γιά προσκύνημα στή Βυζαντινή Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας τῆς Μαυριώτισσας (11ου αἰ.) πλάι στή λίμνη Ὁρεσιάδα. Στή συνέχεια ἀναχώρησαν γιά τίς λίμνες τῶν Πρεσπῶν, τόν μεγαλύτερο Ἐθνικό δρυμό κι ἕνα ἀπό τά ἐλάχιστα καταφύγια γιά πουλιά καί ζῶα (περί τά 250 εἶδη). Ξεναγήθηκαν στό χωριό Ἅγιος Γερμανός, στό κέντρο τῆς περιοχῆς τῶν Πρεσπῶν καί στό νησάκι τῆς μικρῆς Πρέσπας, τόν Ἅγιο Ἀχίλλειο, ὅπου ἔφτασαν περνώντας, τή μήκους 750 μ., πλωτή πεζογέφυρα. Ἀφήνοντας τή μικρή Πρέσπα, πήραν τό δρόμο γιά τό γραφικό χωριό Ψαράδες, στή μεγάλη Πρέσπα. Ἐδῶ γευμάτισαν καί νωρίς τό ἀπόγευμα ἔφθασαν στή Φλώρινα, ὅπου εἶχαν μιά ὀλιγόωρη στάση στήν κεντρική πλατεία τῆς πόλης. Νωρίς τό βράδυ ἐπέστρεψαν στίς Σέρρες εὐχαριστώντας τόν Ἅγιο Θεό καί τόν σεβαστό π. Ἀναστάσιο γιά τίς μοναδικές ἐμπειρίες πού ἔζησαν.

Ἁγιασμός στό Μαξιμίειο

Μέσα σέ μιά πανηγυρική καί λαμπρή ἀτμόσφαιρα παρουσία τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλης τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καί πλήθους μαθητῶν καί φίλων τοῦ Μαξιμείου Πνευματικοῦ καί Πολιτιστικοῦ Κέντρου, τή Δευτέρα, 29 Σεπτεμβρίου, τό ἀπόγευμα ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος, τέλεσε τόν καθιερωμένο Ἁγιασμό, γιά τήν ἑναρξη τῆς νέας χρονιάς τῶν Σχολῶν Βυζ. Μουσικῆς, Ἀγιογραφίας καί τῶν ἄλλων

δραστηριοτήτων του Μαξιμείου Ίδρύματος.

Κατά την όμιλία του, ο Σεβασμιώτατος στο τέλος του Άγιασμού, αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του Μαξιμείου και ευχήθηκε στους μαθητές και καθηγητές κάθε έπιτυχία στή νέα περίοδο πού άρχισε.

Σύναξη υπευθύνων ιερέων τής νεότητος, κατηχητών και κατηχητριών τής Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης.

Μέ την εύλογία του Άγίου Θεού και τίς εύχές του Μητροπολίτου μας κ. Θεολόγου τό Σάββατο 4 Οκτωβρίου έ.έ. στήν Ίερά Μονή Προφήτου Ήλιού Άγίου Πνεύματος Σερρών έλαβε χώρα ή πρώτη έφετεινή σύναξη Ίερέων Ύπευθύνων νεότητος και κατηχητών τής τοπικής μας Έκκλησίας επί τή έναρξη του νέου Κατηχητικού έτους 2014-2015.

Τό πρωϊ τελέσθηκε ή θεία Λειτουργία στό Καθολικό τής Ίεράς Μονής, συμπροσευχομένου από του Ίερού Βήματος του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας. Μετά τή θεία Λειτουργία οί καλεσμένοι γεύθηκαν τό μοναστηριακό κέρασμα πού δόθηκε σέ όλους τους συνέδρους και άπήλυσαν για λίγο τήν φύση γύρω τους. Κλήθηκαν στό Ναό όπου έγινε προσευχή και άμέσως ξεκίνησε τήν προσφώνησή του ό υπεύθυνος του Γραφείου Νεότητος τής τοπικής μας Έκκλησίας, πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Κελεμπέκης, ό όποιος τόνισε άφενός μέν τήν διαρκή και μοναδική άξία του κατηχητικού έργου στήν Έκκλησία, ιδιαίτερα δέ μέσα στήν σύγχρονη Έλληνική κοινωνία, άφετέρου δέ, τήν ανάγκη τής ένισχύσεως αυτής τής ποιμαντικής διακονίας μέ βάση τίς σύγχρονες προκλήσεις.

Στή συνέχεια ό Σεβασμιώτατος, μέ τόν μεστό άγιο-

πνευματικό του λόγο, έθεσε τίς βασικές αρχές, αλλά, και τόν σκοπό τής κατηχητικής διακονίας τής Έκκλησίας μας προς τήν νεότητα για τήν νέα ιεραποστολική χρονιά και τά χαρακτηριστικά του έργου σ' αυτή τήν διακονία. Τόνισε ότι τό κατηχητικό έργο ως έκφραση τής ποιμαντικής ευθύνης και άποστολής τής Έκκλησίας μας, άποσκοπεί στήν έκκλησιαστικοποίηση του φρονήματός μας και στήν αυθεντική βίωση του μυστηρίου τής πίστεως και τής έν Χριστώ σωτηρίας του ανθρώπου. Χαρακτηριστική ή φράση «δέν θά αφήσει τίς ψυχές στό νάρθηκα αλλά μέσα στήν Έκκλησία, θά τίς οδηγήσει στόν Χριστό». Ίδιαίτερα και διεξοδικά τόνισε τήν τιμή, εύλογία του Θεού, στον Κατηχητή, άφου «Καλών» ό Θεός, αλλά και τήν ευθύνη για τό τόσο ύψηλό έργο τής κατήχησης, πού δέν είναι «μάθημα», αλλά μυσταγωγία. Γι' αυτό θέλει καρδιά άγαπώσα, εύρηματική, μέ αυταπάρηση, και μέ χαρά για τήν διακονία στό μεγάλο και ύψηλό αυτό έργο. Μέ προσευχή πολλή, συνεργασία μέ τόν ιερέα και τους άλλους παράγοντες και τήν βεβαιότητα, ότι ό Θεός θά ένισχύει και θά έπιτελεί. Αναφέρθηκε, άκόμη στό γενικό θέμα τής έφετεινής κατηχητικής χρονιάς για τήν τοπική μας Έκκλησία, πού είναι οί Νεομάρτυρες. Τόνισε ότι τό κλέος τής Άγίας μας Έκκλησίας διαχρονικώς είναι οί Άγιοι Νεομάρτυρες, οί μάρτυρες των πρώτων χριστιανικών χρόνων, οί νεομάρτυρες κατά τήν έποχή τής Τουρκοκρατίας, οί πίο κοντινοί μας χρονικά μάρτυρες των άθεϊστικών καθεστώτων αλλά και οί σύγχρονοι μας μάρτυρες στή Μέση Άνατολή, στήν Άφρική κλπ. Οί μάρτυρες, παλαιοί και νέοι, τά καυχήματα τής Έκκλησίας, οί αυθεντικοί έκφραστές του ήρωϊκού και αντιστασιακού πνεύματος τής Έκκλησίας, είναι εκείνοι πού μέ τό αίμα τους ποτίζουν τό εύσκόφυλλο «δέντρο»

τῆς Ἐκκλησίας μας. Κάθε φορά πού ἡ Ἐκκλησία μας βρίσκεται ὑπό διωγμὸν θάλλει πνευματικῶς, ἰσχυροποιεῖται καὶ δοξάζεται. Ὁ ἐφησυχασμὸς, ὁ συσχηματισμὸς μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἐκκοσμίκευση ἀπειλοῦν τὸ ἔργο καὶ τὴν διακονία τῆς Ἐκκλησίας στὸν κόσμο. Καὶ οἱ Νεομάρτυρες ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ Ἅγιοι μποροῦν νὰ ὑπάρξουν σέ κάθε ἐποχὴ καὶ ἐπομένως, ὁ κατὰ Χριστὸν Ἀγὼνας εἶναι συνεχῆς καὶ σέ κάθε ἐποχὴ. Μετὰ ἀπὸ ὀλιγόλεπτη συζήτηση ὁ Ποιμενάρχης μας ἐπέδωσε τοὺς διορισμοὺς στοὺς κατηχητὲς καὶ κατηχήτριες τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, εὐχαριστώντας τους θεομῶς γιὰ τὴν προθυμία καὶ τὴν καλὴ τους ἐργασία στὸν εὐαίσθητο καὶ

τόσο εὐλογημένο χῶρο τῆς νεότητος, εὐχόμενος σέ ὅλους πλοῦσια τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ καὶ τὴν διακονία τους.

Στὴν τράπεζα, τέλος, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς παρατέθηκε γεῦμα μὲ τὴν φροντίδα τῶν μοναζουσῶν τῆς

ιεράς Μονῆς. Καὶ ἐκεῖ ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς κατηχητὲς γιὰ τὴν προθυμία καὶ τὸν ἱεραποστολικὸ τους ζήλο, ἀλλὰ καὶ τὴν γερόντισσα καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἀδελφότητα γιὰ τὴν φιλοξενία.

Ἐκλογές Ἀρχιερέων

Τὴν Παρασκευὴ 10 Ὀκτωβρίου, συνεδρίασε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξέλεξε τρεῖς νέους Μητροπολίτες γιὰ τίς χηρεύουσες Μητροπόλεις Γρεβενῶν, Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος καὶ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας.

Γιὰ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Γρεβενῶν, ἐξέλεξε τὸν Πανσο. Ἀρχιμ. Δαυὶδ Τζουμάκα μὲ 41 ψήφους. Στὴ διαδικασία τοῦ τριπρόσωπου ὁ πανσο. Ἀρχιμ. Δαυὶδ Τζουμάκας ἔλαβε 53 ψήφους ἀπὸ 78 ψηφισάντων, ὁ πανσο. Ἀρχιμ. Χριστοφόρος Κολοκυθᾶς 51 ψήφους καὶ ὁ πανσο. Ἀρχιμ. Αὐγουστῖνος Μύρου 21 ψήφους.

Ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Δαβὶδ, κατὰ κόσμον Κων/νος Τζουμάκας, γεννήθηκε στὸ Λιτόχωρο Πιερίας τὸ 1958. Ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας τὸ 1979 καὶ τὸ πτυχίον τοῦ Ποιμαντικοῦ Τμήματος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης τὸ 1983. Ἐργάσθηκε ὡς διδάσκαλος στὴν ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευση πρό τῆς χειροτονίας του εἰς διάκονον. Τὸ 1980 ἐκάρῃ μοναχὸς στὴν Ἱερά Μονὴ Ἁγίας Θεοδώρας Θεσ/νί-

κης καί τήν 6η Αὐγούστου 1980 χειροτονήθηκε Διάκονος ἀπό τόν μακαριστό Μητροπολίτη Θεσ/νίκης κυρό Παντελεήμονα Χρυσοφάκη. Ὑπηρέτησε ὡς Διάκονος στούς ἱερούς Ναούς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, καί Παναγίας Δεξιᾶς ἀναλαμβάνοντας καί τήν Διεύθυνση τοῦ ἰδιαίτερου Γραφείου τοῦ Μητροπολίτη. Ἀπό τό ἔτος 1980 ἕως τό 1992, ὑπηρέτησε καί ὡς Ἦγουμενοσύμβουλος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Θεοδώρας Θεσ/νίκης. Στίς 23 Ἰανουαρίου 1983 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος ἀπό τόν μακαριστό Μητροπολίτη Θεσ/νίκης κυρό Παντελεήμονα Χρυσοφάκη λαβών τό ὄφρικο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου καί τοποθετήθηκε ὡς ἱερατικῶς προϊστάμενος καί πρόεδρος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν τοῦ ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὅπου ὑπηρετοῦσε μέχρι σήμερα, ἀναπτύξας ἀξιόλογο πνευματικό καί ποιμαντικό ἔργο. Μέ τίς εὐλογίες τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσ/νίκης κ. Ἀνθίμου, ἀνέλαβε ἀπό τοῦ ἔτους 2004 τή διεύθυνση τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσ/νίκης καί ἀπό τήν 10η Ἰουνίου 2010 τά καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καί τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Θεοδώρας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσ/νίκης. Ἡ χειροτονία τοῦ νέου Μητροπολίτου Γρεβενῶν τελέ-

σθηκε στόν Ἱ. Ναό Ἁγίου Δημητρίου Θεσ/νίκης τήν Κυριακή 12 Ὀκτωβρίου.

Γιά τήν Ἱερά Μητρόπολη Μεγάρων καί Σαλαμίνας, ἐξέλεξε τόν Πανσο. Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνο Γιακουμάκη, μέ 58 ψήφους. Στή διαδικασία τοῦ τρι-

πρόσωπου ὁ Πανσο. Ἀρχιμ. Κων/νος Γιακουμάκης ἔλαβε 55 ψήφους ἀπό 78 ψηφισάντων, ὁ Πανσο. Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, 37 ψήφους καί ὁ Παν. Ἀρχιμ. Ἀχίλλειος Τσούτσουρας 22 ψήφους.

Ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Μεγάρων καί Σαλαμίνας κ. Κωνσταντῖνος Γιακουμάκης, γεννήθηκε στήν μεγαλό-

νησο Κρήτη τό ἔτος 1960. Μεγάλωσε στόν Πειραιᾶ ὅπου γνωρίσθηκε μέ τόν μακαριστό γέροντα καί προηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἀσωμάτων Πετράκη, Ἀρχιμανδρίτη κυρό Χριστοφόρο Παπαδόπουλο, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνει ὁδοδείκτης γιά τήν πνευματική ζωή καί τήν Ἱερατική του πορεία μέχρι σήμερα. Ἐφοίτησε στή Ριζάρειο Ἐκκλησιαστική Σχολή Ἀθηνῶν, στήν Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστική Σχολή Ἀθηνῶν καί στή συνέχεια στή Θεολογική Σχολή. Χειροτονήθηκε Διάκονος τό ἔτος 1983 καί πρεσβύτερος τό ἔτος 1986. Ὑπηρέτησε ὡς Διάκονος καί ὡς ἐφημέριος Ἱεροκήρυξ καί Πνευματικός στήν Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί ἰδιαίτερα στόν Ἐνοριακό Ναό τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης τῶν Πετραλώνων, ὅπου καί ὑπηρέτησε εὐόρκως μέχρι καί τήν ἐκλογή του. Ἐχημάτισε εισηγητής στόν Πρωτοσύγκελλο Ἀθηνῶν, Διευθυντής τῶν τομέων τῆς Ἀρχιεπι-

σκοπής Ἀθηνῶν καί Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1995 διορίσθηκε Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, βιβλιοθηκᾶριος καί κωδικογράφος. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 2006 μέχρι σήμερα ὑπηρετήσε σὲν ἰδιαιτέρο Γραφεῖο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ χειροτονία τοῦ νέου Μητροπολίτου Μεγάρων καί Σαλαμίνας τελέσθηκε σὲν Ἱερό Ναό Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου Ἀθηνῶν, τό Σάββατο, 11 Ὀκτωβρίου, ἀπὸ τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμο.

Γιά τήν Ἱερά Μητρόπολη Νέας Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας, ἐξέλεξε τόν θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Διαυλείας κ. Γαβριήλ. Ὁ νέος Μητροπολίτης ἐξελέγη ἀπὸ τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μέ 72 ψήφους. Στή διαδικασία τοῦ τριπρόσωπου ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διαυλείας ἔλαβε 70 ψήφους ἀπὸ 78 ψηφισάντων, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος 3 ψήφους καί ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Γεώργιος Ταυλάρης 3 ψήφους.

Ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καί Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ

γεννήθηκε στήν Ἀθήνα τό 1976, ἐνῶ ἀποφοίτησε ἀπὸ τή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τό 1999. Ὁ κ. Γαβριήλ τό 2001 ἔλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ἀπὸ τή Θεολογική Σχολή τοῦ Φριβούργου τῆς Ἑλβετίας. Διάκονος χειροτονήθηκε στίς 18 Φεβρουαρίου 1996 ἀπὸ τόν τότε Ἐπί-

σκοπο Διαυλείας καί μετέπειτα Μητροπολίτη Διδυμοτείχου, Ὁρεσιτιάδος καί Σουφλίου κ. Δαμασκηνό καί πρεσβύτερος στίς 30 Μαΐου 2002 ἀπὸ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν κυρό Χριστόδουλο. Ὑπηρετήσε ὡς ἐφημέριος σὲν Ἱερό Ναό Ἁγίας Μαρίνης Θησείου καί ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἀπὸ τό 2009 ἕως τήν ἐκλογή του. Στίς 9 Ὀκτωβρίου 2011 χειροτονήθηκε σὲν Ἱερό Ναό Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου Ἀθηνῶν Ἐπίσκοπος Διαυλείας, βοηθός Ἐπίσκοπος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Στίς 7 Ὀκτωβρίου 2012 τοποθετήθηκε Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας ἀπεφάσισε νά προβεί σέ ψηφοφορία γιά τήν κατανομή θέσεως βοηθοῦ Ἐπισκόπου στήν Ἱερά Μητρόπολη Πατρῶν μέ τόν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Κερνίτσης. Κατά τήν ψηφοφορία πού ἔγινε ἐξελέγη ὡς βοηθός ἐπίσκοπος Κερνίτσης ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Χρῦσανθος Στελλᾶτος μέ 64 ψήφους ἀπὸ 77 ψηφισάντων ἐνῶ, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Νεκτάριος Κωτσάκης 1 ψῆφο.

Ἀκολούθησε ἡ ψηφοφορία γιά τήν ἐκλογή βοηθοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μέ τόν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Μεθώνης. Κατά τήν ψηφοφορία πού ἔγινε ἐξελέγη ὡς βοηθός ἐπίσκοπος Μεθώνης ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Κλήμης Κουτσομύτης μέ 72 ψήφους ἀπὸ 77 ψηφισάντων, ἐνῶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Μόσχος 1 ψῆφο.

Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Μεθώνης κ. Κλήμεντος ἔγινε σὲν Ἱερό Ναό Προφ. Ἡλι-

ού Παγκρατίου τή Δευτέρα, 13 Ὀκτωβρίου καί τοῦ ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Κερνίτσης κ. Χρῦσανθου

στόν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Ἀνδρέου Πατρῶν τὴ Δευτέρα 13 Ὀκτωβρίου.

Ὁ ἐψηφισμένος Ἐπίσκοπος Κερνίσης κ. Χρῦσανθος (κατὰ κόσμον Γεράσιμος) Στελλᾶτος γεννήθηκε τὸ ἔτος 1952 στὰ Καμπισάτα Κεφαλληνίας. Ἐφοίτησε στὴν Ἀνωτέρα Ἱερατική Σχολὴ Θεολογικῆς καὶ στή συνέχεια στή Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐκάρῃ μοναχὸς στὴν Ἱερά Μονὴ Παναγίας Γηροκομητίσης Πατρῶν. Τὸ ἔτος 1975 χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ τὸ

1982 πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Πατρῶν κυρὸ Νικόδημο (Βαλληνδρᾶ), ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔλαβε τὸ ὄφφικιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτη. Ὁ ἴδιος Μητροπολίτης τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Χρῦσανθος, πρὸς τιμὴν τοῦ αἰοδύμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου τοῦ ἀπὸ Τραπεζοῦντος, ἀρχιδιάκονος τοῦ ὁποῖου εἶχε χρηματίσει ὁ μακαριστὸς Νικόδημος. Διετέλεσε ὑπεύθυνος τοῦ οἰκοτροφείου τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν καὶ Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Πατρῶν. Ὑπηρέτησε ἐπίσης ὡς Καθηγητὴς Θεολόγος στὴν Μέση Ἐκπαίδευση.

Ὁ ἐψηφισμένος Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Κλήμης (κατὰ κόσμον Δημήτριος Κουτσομύτης) γεννήθηκε τὸ 1954 στὴν Αἴπειαν Δήμου Καλαμάτας. Ἀπεφοίτησε ἀριστοῦχος ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ καὶ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ (Τμῆμα Νεοελληνικῶν καὶ Βυζαντινῶν Σπουδῶν) τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετεκπαιδεύτηκε στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Μονάχου ἐπὶ τετραετίαν στὴν Βυζαντινὴ Φιλολογία.

Ἐκάρῃ μοναχὸς στὴν Ἱερά Μονὴ Σαγματᾶ τὴν 15ην Αὐγούστου 1982, τὴν 23ην χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ τὴν 1ην Μαΐου 1985 πρεσβύτερος, χειροθετήθηκε δὲ Ἀρχιμανδρίτης ἀπὸ τὸν Σεβ. Μη-

τροπολίτη Θεβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμο (νῦν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν). Τὸ 1982 διορίσθηκε Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεβῶν καὶ Λεβαδείας. Μὲ αὐτὴ τὴν ιδιότητα καλλιέργησε συστηματικὰ τὸ γραπτὸ καὶ προφορικὸ κήρυγμα καὶ διακόνησε σὲ διάφορους τομεῖς τοῦ πνευματικοῦ ἔργου, ἐπὶ 16 συναπτά ἔτη (1982-1998), συμβάλλον ἰδιαίτερα στὴν ἐπιμόρφωση τῶν νέων κληρικῶν καὶ ἐκδίδων τὴν μηνιαία ἐφημερίδα τῆς ὡς εἴρηται Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Ἐκκλησιαστικὴ Μαρτυρία». Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1999 μετετέθη στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ διορίστηκε προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ προφ. Ἡλιοῦ Παγκρατίου, στὴν ἀνακαίνιση τοῦ ὁποῖου κοπιωδῶς συνετέλεσε, ἀνήγειρε ἐκ βάθρων πνευματικὸ Κέντρο καὶ βοηθητικὸς χώρους γιὰ τὴν λειτουργία τῶν ποικίλων ποιμαντικῶν δραστηριοτήτων καὶ ἀνέπτυξε πλούσια δραστηριότητα γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνοδο τοῦ ἐνοριακοῦ ἔργου. Συγχρόνως ὑπηρετεῖ ἐπὶ δεκαπενταετία (ἀπὸ τοῦ 1999) στὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδύσεως καὶ τῶν Εἰδικῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Χριστιανικῶν Μνημείων καὶ Πολιτιστικῆς Ταυτότητος καὶ ἀπὸ τοῦ 2008 ὡς Β' Γραμματεὺς καὶ ἐν συνεχείᾳ Α' Γραμματεὺς Πρακτικογράφος Αὐτῆς.

Ὁ Μητροπολίτης μας στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου Ρίλας

Κατόπιν εὐγενοῦς προσκλήσεως τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀνδριανουπόλεως (Βουλγαρίας), Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Συνοδικῆς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Ρίλα κ. Εὐλογίου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Θεολόγος μετέβη μὲ ὀλιγομελῆ συνοδεία τὸ διήμερο 18 καὶ 19 Ὀκτωβρίου 2014 στὴν παλαιά, Ἱερά Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλα, μὲ

ἀφορμή τὴν ἱερά μνήμη τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου, ἰδρυτοῦ τῆς ὡς εἴρηται Ἱερᾶς Μονῆς.

Τὸν Σεβασμιώτατο, ὑποδέχθηκε ἐγκαρδίως ὁ Θεοφιλέστατος Καθηγούμενος καὶ οἱ πατέρες τῆς Μονῆς.

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 18 Ὀκτωβρίου, τελέσθηκε ὁ πολυαρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Σεργῶν κ. Θεολό-

γου, μετὴν συμμετοχὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Σεραφεῖμ καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Μπρανίτσης κ. Γρηγορίου, Γκλαβνίτσης κ. Ἰωάννου καὶ Ἀνδριανουπόλεως κ. Εὐλογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Στὴ συνέχεια τελέσθηκε ὁ Ὅρθρος μέχρι τὶς πρῶτες πρωινές ὥρες, κατὰ τὸ Τυπικὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς, 19 Ὀκτωβρίου, τελέσθηκε σὲ κλίμα πνευματικῆς ἀνατάσεως ἡ Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σέβ. Μητροπολίτου μας καὶ συλ-

λειτουργούντων τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Μπρανίτσης κ. Γρηγορίου, Γκλαβνίτσης κ. Ἰωάννου, Ἀνδριανουπόλεως κ. Εὐλογίου καὶ τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Γερασίμου, Ἀρχιεραματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκολούθως ἔγινε ἡ λιτανεὶα πέριξ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, μετὴν συμμετοχὴ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ.

Τὴν μεγάλη θρησκευτικὴ πανήγυρη τίμησαν μετὴν παρουσία τούς ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Βουλγαρίας, κ. Γκεόργκι Μπλιζνάσκι, ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τῆς περιοχῆς καὶ μέγα πλῆθος πιστῶν.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἡγούμενος κ. Εὐλόγιος εὐχαρίστησε ἐγκαρδίως τὸν Σεβασμιώτατο κ. Θεολόγο γιὰ τὴν συμμετοχὴ του στὴν λαμπρὴ αὐτὴ πανήγυρη τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ μετέφερε τὶς εὐχές τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Νεοφύτου.

Ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Βουλγαρίας κ. Νεόφυτο, τὴν Ἱερά Σύνοδο καὶ τὸν Θεοφιλέστατο Καθηγούμενο γιὰ τὴν προσγενομένη τιμὴ καὶ εὐχήθηκε ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλα νὰ σκεπάζει καὶ νὰ ἀγιάζει τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι στίς ἱερές ἀκολουθίες ἔψαλε στὸ ἀριστερὸ ἀναλόγιο ἑλληνιστὶ ὁ βυζαντινὸς χορὸς τῶν Δομestίχων τῆς Δράμας τῶν κ.κ. Πέτρου καὶ Γρηγορίου Παπαεμιανουήλ, συμμετοχὴ ἡ ὁποία ἄφησε ἄριστες ἐντυπώσεις.

Ἐπειτα ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἡ συνοδεία του ξεναγήθηκαν στὸ Μουσεῖο καὶ θαύμασαν τὰ πολύτιμα κειμήλια καὶ τὶς ἱερές εἰκόνες τῆς Μονῆς.

Ὁ ἐορτασμός τοῦ «πνευματικοῦ πατέρα», τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, Ἁγ. Ἰωάννου τῆς Ρίλα ἔκλεισε μετὴν παράθεση τῆς ἐορτίας μοναστηριακῆς τραπέζης.

Από τίς ποιμαντικές δραστηριότητες του Σεβ. Μητροπολίτου μας

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγος κατά τό δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Αύγούστου, τό μήνα Σεπτέμβριο καί τό πρώτο δεκαπενθήμερο του Ὀκτωβρίου:

– Δειτούργησε στους Ἱ. Ναούς: Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Σερρών (17/8), Ἁγ. Γεωργίου Μεσοκώμης (24/8), Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών (29/8), Ἁγ. Θεοδώρων Σερρών (1/9), Ἁγ. Νεκταρίου Αἰγίνης (3/9), Παμμ. Ταξιαρχῶν Πανουργιάς (6/9), Κοιμ. Θεοτόκου

Πολυδρόσου (7/9), Τιμ. Σταυροῦ Σερρών (8/9), Παναγίου Τάφου Ἱ.Ν. Ἀναστάσεως Ἱεροσολύμων (27/9), Τιμίου Σταυροῦ Ναζαρέτ (28/9), Ἁγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης (12/10), Ἁγ. Ἀνδρέου Πατρῶν (13/10).

– Χοροστάτησε στήν Ἀκολουθία του Ἑσπερινοῦ στους Ἱ. Ναούς: Ἱ. Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών (28/9), Ἁγ. Δημητρίου Σιδηροκάστρου (30/8), Εὐαγγελιστρίας Σερρών (8/9), Ἱ. Μονῆς Τιμίου Σταυροῦ Ἁγίου Πνεύματος (13/9), Τιμ. Σταυροῦ Σερρών (13/9),

– Τέλεσε: α) Ἁγιασμό στό 18ο Δημοτικό Σχολεῖο Σερρών, στό Εἰδικό Σχολεῖο Σερρών, στό 1ο Γυμνάσιο Σερρών, στό Γυμνάσιο - Λύκειο Νιγρίτας, στό Ἑσπερινό Γυμνάσιο καί Λύκειο Σερρών, στό 4ο Γυμνάσιο Σερρών, στό Ἑσπερινό ΕΠΑΛ (11/9), μέ τήν εὐκαιρία τῶν ἐγκαινίων του πύργου τῆς Ἱ. Μονῆς Προφ. Ἡλίου Ἁγίου Πνεύματος, στίς νέες ἐγκαταστάσεις του Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας (15/9), στόν τηλεοπτικό Σταθμό Τ.Υ.Σ - ΑΜΦΙΠΟΛΗ (24/9), στό Σύλλογο Μικρασιατῶν καί στό Μαξίμιο Πνευματικό Κέντρο (29/9).

β) Θυρανοΐξια στό Ἱ. Παρεκκλήσιο Ἁγίας Σοφίας καί τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς στήν Τριανταφυλλιά (17/9),

γ) Ὁρκομοσία τῶν νέων Δημάρχων καί Δημοτικῶν Συμβουλιῶν Βόλβης (24/8), Νιγρίτης (27/8), Σερρών (29/8), Ἐμμανουήλ Παπᾶ (31/8).

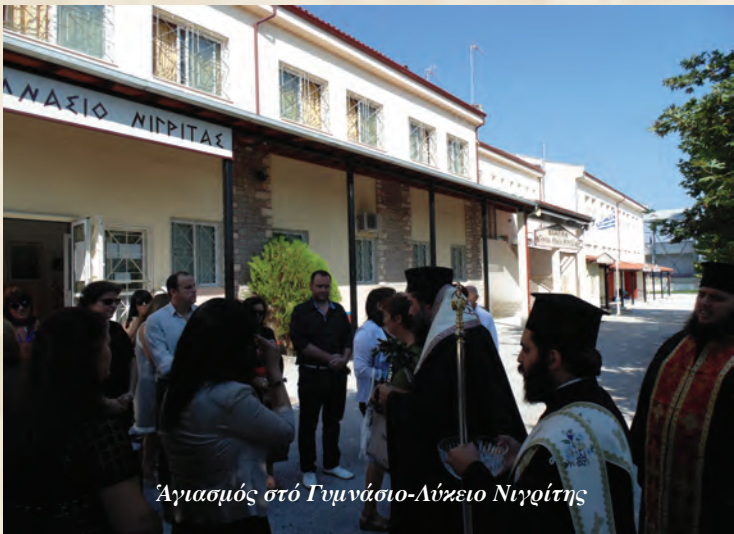

Ἀπό τήν ἐπίσκεψη τῆς Α.Θ.Π. του Οἰκ. Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στίς Μητροπόλεις τῆς Θράκης ὅπου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Θεολόγος παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Άγιασμός στο 18ο Δημοτικό Σχολείο Σεροδών

Άγιασμός στο Γυμνάσιο-Λύκειο Νιρρίτης

Από τόν άγιασμό τών Έγκαινίων στοῦ Πύργου τῆς Ἱ.Μ. Προφήτου Ἡλίου Ἁγ. Πνεύματος

Από τή θηρανοΐζια στό Ἱ. Παρεκκλήσιο Ἁγ. Σοφίας καί τόν Τριῶν θηγατέρον αὐτῶν στήν Τριανταφυλιά

Όρκομωσία Δημάρχου καί Δημ. Συμβουλίου Δήμου Σεροδών

Όρκομωσία Δημάρχου καί Δημ. Συμβουλίου Δήμου Ἐμμανουήλ Παπα.

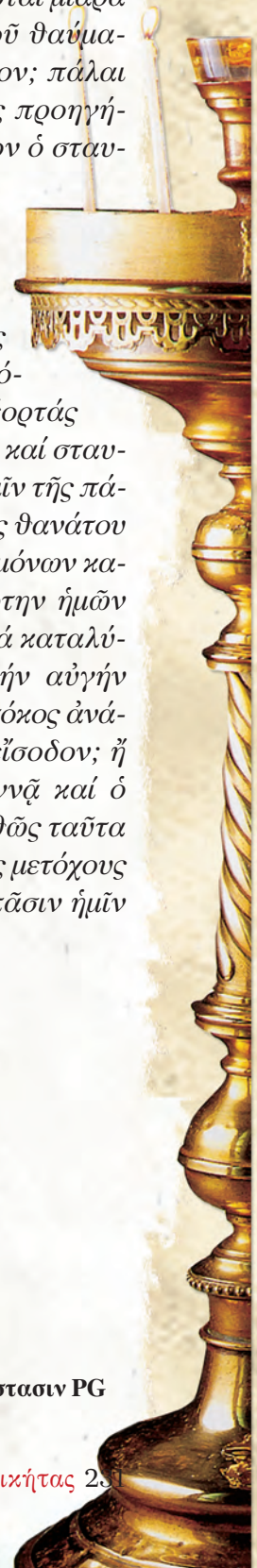
Σταυρός και Ἀνάσταση ὡς «τῆς πάσης σωτηρίας τά τρόπαια»*

Σταυροῦ προῆλθε μνημόσυνα, καί τίς ἀνθρώπων ἑαυτόν οὐ σταυρώσειε; Τοῦτον γάρ οἶδε προσκυνητήν γνησιώτατον. Τόν ἑαυτόν τῷ κόσμῳ σταυρώσαντα, καί ἑαυτόν δεικνύντα τοῖς πράγμασιν, ὅς σταυροῦ φίλος πεφόραται γνήσιος. Ἀναστάσεως τά ἐγκαίνια, καί τίς πιστός οὐκ ἀνακαινισθήσεται, πᾶσαν παθῶν ἀπωσάμενος νέκρωσιν, καί ἀφθαρσίαν ψυχῆς, ἐνδυσάμενος; Ἄλλος γάρ ψυχῆς διορίζεται θάνατος, καί ἄλλος τοῦ περὶ αὐτήν γινώσκεται σώματος. Ἐκείνον μὲν γάρ ἡ ἁμαρτία κυΐσκει τόν θάνατον, ὡς ὁ ταύτης τῆς καθέδρας ἀρχηγός καί ἡγούμενος ὁ ἀδελφότης Ἰάκωβος γέγραφε. Τοῦτον δέ ἡ τῶν στοιχείων ἀνάλυσις γεννᾶν πέφυκεν, ἐξ ὧν οὐσιωδῶς καί συνίσταται. Ναί μὴν καί τῆς ἀθανάτου ψυχῆς ἀναχώρησις, κἄν ἰατρῶν παισί μὴ δοκῇ τοῖς μόνα θεραπεύειν ἐπαγγελλομένοις τά σώματα· ἐπειδή τῷ ἀνθρώπῳ τῆς θείας ἐντολῆς παρακούσαντι τοῦτ' αὐτό πρὸς τοῦ Κτίσαντος σαφές ἐπιτίμιον ἐδέδοτο. Σταυρός εἰς ὕψος ἐπαίρεται, καί τίς ἀπό γῆς μυστικῶς οὐκ ἀρθήσεται; Ἐνθα γάρ ὁ Λυτρωτής ὑπεραίρεται, ἐκεῖ καί ὁ λυτρωθεὶς φοιτᾷ καί διάλλεται, ποθῶν αἰετῶς συνεῖναι τῷ σώσαντι, καί τήν ἀπ' ἐκείνου τρυγᾶν οὐ φθειρομένην ἀντίληψιν. Σήμερον ἡ ἀνάστασις πρόεισι, καί φαιδρύνει τῇ προόδῳ σύμπαντα· αὔριον ὁ σταυρός

ἐμφανίζεται, καί τοῖς προσκυνηταῖς τά δῶρα παρέχεται. Σήμερον ἡ ἀνάστασις ἠπλωται, καί αὔριον ὁ σταυρός ὑπερίπταται· ἡ μὲν τήν φθοράν στηλιτεύουσα, ὁ δέ τῶν δαιμόνων κατηγορηται, καί ὡς πᾶσα αὐτῶν ἐκνεκρῶται μαρὰ καί ψυχοφθόρος ἐνέργεια. Καί ὃ τοῦ θαύματος! καί τί εἰπεῖν ἀπορῶ τό μυστήριον; Πάλαι μὲν γάρ τῆς ἀναστάσεως ὁ σταυρός προηγῆσατο, ἄρτι δέ ἡγεμόνα καί πρόδρομον ὁ σταυρός τήν ἀνάστασιν κέκτηται.

.....

Τί τοίνυν τούτων ἡμῖν τῶν μακαρίων ἑορτῶν ὑψηλότερον; τί τούτων ἡμῖν τῶν ἱερῶν πανηγύρεων ἐν τοῖς οὐσίῳ ἐστιν ἱερώτερον; ἢ πῶς χαρησόμεθα καί σκιρτήσομεν τούτων τὰς ἑορτάς ἐορτάζοντες; Ἀναστάσεως ἔλλαμψις, καί σταυροῦ δαδοῦχος προσκύνησις. Ταῦτα ἡμῖν τῆς πάσης σωτηρίας τά τρόπαια. Ταῦτα ἡμᾶς θανάτου καί παθῶν λυτρωσάμενα, καί τῆς δαιμόνων κακίστης λυμάνσεως, πρὸς τόν Δεσπότην ἡμῶν ἐπανήγαγε, τά κατηφῆ καί σκυθρωπά καταλύσαντα, καί τῶν χαροποιῶν ἡμῖν τήν αὐγὴν ἐκπετάσαντα. Ἡ οὐ ζωῆς ἡμῖν ἡ ζωοτόκος ἀνάστασις δωρεῖται τῆς ἀθανάτου τήν εἴσοδον; ἢ οὐ παθῶν ἡμῖν ἀπολύτρωσιν ἐγγεννᾷ καί ὁ σταυρός ἀννιψούμενος; Καί γάρ ἀληθῶς ταῦτα τῆς πρὸς Θεόν οἰκειώσεως πάλιν ἡμᾶς μετόχους ἀνέδειξε, δι' ἣν καί γεγέννηται καί πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἐπὶ γῆς ἀνατέταλκε.

* Σωφρονίου Ἱεροσολύμων Λόγος εἰς τήν ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ καί εἰς τήν ἁγίαν Ἀνάστασιν PG 87³, 3304-3305.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
 ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ
 ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ
 ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
 ΙΤΑΙ

Άπό τά Έγκαίνια τοῦ Περιπτέρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καί Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Σερωῶν στήν Διεθνή Ἐκθεση Θεσσαλονίκης (10/9).

Άπό τήν επίσκεψη τοῦ Σεβασμιωτάτου στήν Ὑπουργό Τουρισμοῦ κ. Ὀλγα Κεφαλογιάννη (8/10).